

Tema:

De rige stikker af

Skandalen om Panama-papirene er desværre ikke et enestående eksempel på grådighed i samfundets øverste lag. Verdens rigeste skovler i stigende grad penge ind, mens almindelige mennesker betaler regningerne efter finanskrisen. Rød+Grøn dykker ned i overklassens fiduser og den voksende ulighed. **Side 10-19**

Måneden der gik s3

Velfærdsprotester i hele landet s4

Kommunalt oprør fortsætter s5

Kort nyt fra Folketinget s7

Britiske transportarbejdere vil ud af EU s8

Statskup i Brasilien s9

Interview med Karina Willumsen s26

Grønt folketræf i Hvalsø s27

Lolland-Falster slås for ny bro s27

Meddelelser og annoncer s28-29

Nyt fra Hovedbestyrelsen s29

Debat s30-31

Månedens tegning s32

+ Tema: De rige stikker af s10-19

Skandalen om Panama-papirerne er desværre ikke et enestående eksempel på grådighed i samfundets øverste lag. Verdens rigeste skovler i stigende grad penge ind, mens almindelige mennesker betaler regningerne efter finanskrisen.

+ Stop købet af kampfly s6-7

Forsvarsforligskredsen forhandler netop nu om indkøb af nye kampfly til et svimlende milliardbeløb. Men kampfly er ikke blot en absurd prioritet i en tid med nedskæringer. Kampfly risikerer at fastholde dansk udenrigspolitik i en ond cirkel af forfejlede angrebskrige.

+ Årsmøde i EU-modstandens tegn

s20-25
Næsten 500 delegerede, suppleanter og gæster tog i midten af maj til Grønne-mose Skole i Gladsaxe for at afholde Enhedslistens 27. årsmøde. I år prægede særligt vores EU-politik dagsordenen.

Redaktør: Simon Halskov

Redaktion: Lole Møller, Anne Overgaard, Sarah Glerup, Nina Ericsson, Mikkel Lauritzen, Julie Wetterslev, Lars Hostrup, Mikael Hertoft, Tobias Clausen, Karl Vogt-Nielsen.

Art Director: Maria Prudholm

Kontakt:
medlemsblad@enhedslisten.dk
ISSN: 1903-8496

Abonnementpris:
Uden medlemskab af Enhedslisten: 150 kr/år
Institutioner: 250 kr/år
Medlemmer modtager automatisk bladet.

Administration/
abonnement: 33 93 33 24

Næste deadline:
15. juni kl. 9.00

Debatindlæg:
Send til: debat@enhedslisten.dk

Udgives af: Enhedslisten

Forsidefoto:
Collage: R+G. Fotos: iStock, Harald Kobler] (CC BY-NC 2.0).

Fotos, der hentet på Flickr, må gengives under samme Copyright-licens, som de er udgivet under på Flickr.com.

Oplag: 9.200

Tryk: KLS Grafisk Hus

Kommunalt oprør kan betale sig

Den 12. maj blev der skrevet historie i Danmark. Demonstrationer i 74 kommuner mod regeringens krav om massive nedskæringer i kommunerne er en enestående begivenhed. Det giver et godt udgangspunkt for de kommende ugers kamp om den kommunale økonomi.

Regeringens ønske om kommunale nedskæringer blandt andet i form af et såkaldt "omprioriteringsbidrag" er allerede mødt med modstand fra borgmestre fra alle partier, byrådsmedlemmer, fagforeninger, offentligt ansatte, brugerorganisationer og almindelige mennesker. Også i Folketinget har et flertal erklæret sig som modstandere af omprioriteringsbidraget. Dette pres må fastholdes og forstærkes i de kommende uger, sådan at regeringen presses til at opgive sine planer, og KL's ledelse opmuntres til at stå fast på sin afvisning af regeringens forslag.

Uanset udfaldet af forhandlingerne mellem KL og regeringen er kampen mod regeringens nedskæringsplaner ikke slut. Ude i kommunerne må de lokale Velfærdsalliancer bevares for at holde

fokus på samtlige krav om bedre velfærd og for at undgå, at de enkelte grupper spilles ud imod hinanden. Erfaringerne fra foråret skal bruges til at afvise forringelser og opnå gode resultater ved de kommende budgetforhandlinger i kommunerne og regionerne. Det er i den sammenhæng helt afgørende, at kommunerne fortsat står sammen og ikke lader sig bruge i et spil, hvor Venstre og DF tager fra nogle kommuner og giver til andre.

Enhedslistens medlemmer har ydet en stor indsats i forårets mobilisering. Det lover vi at fortsætte med. Vi vil målrettet arbejde på at understøtte den brede bevægelse mod regeringens nedskæringsplaner. Det vil vi gøre i fagforeningerne, på arbejdspladserne, i forældreorganisationer, i ældreorganisationer, handicaporganisationer, studenter- og elevbevægelsen, klima og miljøorganisationer, i mellemfolkelige og flygtningeorganisationer, i byråd, i regionsråd og i Folketinget. Alle steder i samarbejde med alle, der ønsker at være med i denne kamp. Kun på den måde kan vi vinde og vise, at oprør nytter og giver næring til en ny udvikling.

»Enhedslistens medlemmer har ydet en stor indsats i forårets mobilisering. Det lover vi at fortsætte med. Vi vil målrettet arbejde på at understøtte den brede bevægelse mod regeringens nedskæringsplaner.«

Vedtaget af **Enhedslistens årsmøde 2016** (forkortet af Per Clausen, Enhedslistens hovedbestyrelse)

Foto: R+G

■ Billedet

Under sloganet "Aldrig din skyld" demonstrerede mennesker i København, Aarhus og Odense for retfærdighed for voldtægts ofre.

■ Den gode nyhed

Politikernes pensionsalder ændres, så dem, der vælges ind ved næste valg, følger den almindelige pensionsalder. I dag kan folketingspolitikere gå på pension fra efterlønsalderen.

- Vi har kæmpet for det her i mere end ti år. Jeg tror, alle kan se det urimelige i, at de selv samme politikere, som har hævet danskernes pensionsalder, har fastholdt en særligt gunstig pensionsalder for sig selv, siger Enhedslistens politiske ordfører, Pernille Skipper.

Hun ærgrer sig dog over, at det store opgør med politikernes pensionsvilkår er afblæst - men understreger, at Enhedslisten fortsætter med at presse på, indtil politikernes voldsomt lukrative pensionsordninger normaliseres.

■ Den dårlige nyhed

Tyrkiet har ophævet immuniteten for 138 medlemmer af parlamentet. Dermed åbnes der op for fængsling af alle i oppositionen, der har kritiseret regeringen og præsidenten, eller opfordret til at genoptage fredsforhandlingerne med PKK.

- Det er nu lykkedes præsident Erdogan at kortslutte demokratiet i Tyrkiet. Det vil uden tvivl føre til en eskalering af borgerkrigen i de kurdiske områder, vurderer Enhedslistens udenrigsordfører, Nikolaj Villumsen.

■ Citatet

»Kære Johanne. Du og dit arbejde er uvurderligt for vores parti, for vores politiske projekt og ikke mindst venstrefløjens kamp for en mere retfærdig verden. Du bliver jo heldigvis hos os, og du er ikke færdig i Folketinget eller i partiet. Det er vi meget, meget glade for. Men for det enorme arbejde, du allerede har gjort, vil jeg gerne sige - og nu er jeg sikker på, at jeg taler på hele partiets vegne - et helt simpelt: tusind tak!«

Pernille Skipper, Enhedslistens nye politiske ordfører, i sin årsmødetale

Velfærdsprotester i **hele landet**

Torsdag den 12. maj var der velfærdsdemonstrationer i hele 74 kommuner ud af 98. Fra Hjørring i nord til Sønderborg i syd, fra Ringkøbing i vest til Rønne i øst. Overalt var budskabet det samme: Der er råd til velfærd!

■ Velfærd

Jeppe Rohde, organisationsteamet

Det var første gang i nyere tid, at der var så mange demonstrationer i Danmark på samme tid. Initiativet udsprang af sammenslutningen Velfærdsalliance-DK, der har som erklæret mål at få fjernet regeringens såkaldte "omprioriteringsbidrag", der vil medføre yderligere forringelser af den kommunale velfærd.

Demonstrationerne i Aarhus og København samlede flere tusinde mennesker, men der var også imponerende opbakning i mange kommuner, som ikke har tradition for protester. Det er et tegn på, at befolkningen er træt af nedskæringer, mener Jan Hoby, som er talsmand for Vel-

færdsalliance-DK og næstformand for Landsforeningen For Socialpædagoger.

- Jeg kan ikke huske, hvornår der sidst har været så stor folkelig modstand - og så mod et så teknisk begreb som "omprioriteringsbidrag". Det tyder på, at danskerne for alvor er blevet bekymrede for det velfærdssamfund, som det har taget 150 år at bygge op - og som regeringen prøver at forandre til en minimalstat, siger han.

Historisk protest i Jammerbugt

Mange steder spillede Enhedslisten en nøglerolle i at arrangere de lokale demonstrationer, mens man andre steder kunne nøjes med at bakke op. Jammerbugt Kommune i Nordjylland hører til sidstnævnte kategori:

- Her i kommunen blev initiativet taget af to helt almindelige tillidsrepræsentanter fra socialpsykiatrien, der mente, at nu var det nok med de nedskæringer, fortæller Lis Jensen fra Enhedslisten Jammerbugt.

- De fik en smule støtte fra FOA inde i Aalborg, men det var helt klart de to kvinder, der selv havde teten. Enhedslisten var faktisk slet ikke inde over planlægningen, men det var også lidt svært at finde sin plads, for vi ville jo heller ikke virke påtrængende. Men vi ringede rundt til vores medlemmer, og rigtig mange af dem deltog også på dagen, fortæller hun.

Demonstrationen foregik på en græsplæne bag rådhuset i Aabybro.

- Det var ikke blevet opreklameret i lokalavisen, så på vej derhen tænkte jeg, at hvis bare der kom 50, så var jeg glad. Men der kom 200! Både HK'ere, pædagoger og hjemmeplejere bakkede op i stor stil. Jeg er født her i kommunen, og jeg kan ikke huske, at der nogensinde har været en de-

Der var imponerende opbakning til demonstrationerne den 12. maj - ikke kun i de store byer men også steder, der ikke har tradition for protester.

Det kommunale oprør fortsætter

Danskerne er ikke i tvivl. De vil ikke have besparelser på velfærden. Kun hver syvende støtter regeringens årlige besparelse på 1 procent af den enkelte kommunes økonomi, det såkaldte "omprioriteringsbidrag".

■ Velfærd

Jakob Nerup, arbejdsmarkedspolitisk rådgiver

Trods regeringens opfindsomme pressefolk, der kalder nedskæringer ved ufarlige navne, så står det nøgne resultat tilbage: Når kommunen skal spare, skal der fyres ansatte, skæres i hjemme-hjælpen og kortes i åbningstiderne.

Danskerne har gennemskuet, at når regeringen og Dansk Folkeparti tager pengene fra det kommunale selvstyre for så at dele gaver ud ved finanslovsforhandlingerne, giver det ikke mere velfærd, men mindre. Det har nået en grænse, hvor de fleste siger stop. Det var tydeligt over hele landet den 12. maj med demonstrationer i 74 af landets 98 kommuner.

Der skal handling til

Bevægelsen har været samlet om at få omprioriteringsbidraget fjernet. Men selvom det lykkes, så vil der være nedskæringer på den kommunale velfærd, som regeringen kan påtvinge kommunerne i økonomiforhandlingerne eller via finansloven. Derfor er det nu tid til, at det kommunale

monstrationen i den størrelsesorden her på egen. Folk er optagede af at bevare vores velfærd, slutter Lis Jensen.

Enhedslisten gik foran i Gladsaxe

I Gladsaxe var Enhedslisten i april i kontakt med den lokale fagbevægelse, men man forholdt sig i første omgang afventende.

- Omkring 1. maj var vi en række Ø-medlemmer, der meldte ud, at vi havde tænkt os at afholde en lokal manifestation uanset hvad. Så snart vi meldte det ud, bakkede mange lokale tillidsrepræsentanter op, og også SF og Socialdemokraterne kom med på vognen, fortæller Flemming Holst fra Enhedslisten Gladsaxe.

Demonstrationen var vellykket og samlede omkring 130 deltagere i solen foran rådhuset. Der var musik og taler fra bl.a. fagforeningen BUPL, en lokal tillidsrepræsentant for socialrådgiverne og den socialdemokratiske borgmester.

- Set i bakspejlet skulle vi have taget det konkrete initiativ tidligere i forløbet. Selvom 130 personer ikke er dårligt for Gladsaxe, kunne vi have samlet flere, hvis vi havde været ude i bedre tid. Utilfredsheden er bredt forankret, men mange steder tror jeg, Enhedslisten må påtage sig et særligt ansvar, da vi ofte har en aktiv lokalafdeling i modsætning til fagbevægelsen, konkluderer Flemming Holst.

oprør forstærkes og udvikles til et velfærdsoprør, hvor vi er med til at skabe en stor bevægelse for velfærd og tryghed, der siger nej til fyringer af offentligt ansatte, nej til forringet service og ja til kommunalt selvstyre. Kritikken skal rettes direkte mod den borgelige regering, der har hovedansvaret for nedskæringerne.

En bevægelse kommer ikke af sig selv, bare fordi vi ønsker det. Der skal skabes kontakter, slides skosåler, deles løbesedler ud, og ikke mindst mobiliseres via arbejdspladsernes fællesskaber. Velfærdsalliancens demonstrationer 12. maj er et stærkt afsæt, som vi kan bygge videre på. Det er først og fremmest en lokal opgave at udvikle bevægelsen til mere end en endagsprotest. Det er i mødet mellem de offentligt ansattes tillidsrepræsentanter, brugergrupper og aktivister, at det konkrete politiske fællesskab opstår. Det er i kombinationen mellem politiske argumenter fra Enhedslistens kommunalpolitikere og de aktivistiske tiltag, at vores politik bliver en del af bevægelsens fortælling.

Ord er ikke nok, der skal handling til, og allerede nu er der nye sigt punkter for bevægelsen.

Fasthold presset på forhandlerne

De kommunale topforhandlere fra Kommunernes Landsforening skal presses maksimalt, så de modstår regeringens nedskæringer, når økonomiforhandlingerne finder sted 2.-7. juni. Velfærdsalliancen organiserer forskellige markeringer under forhandlingerne (tjek Facebook), som alle opfordres til at tage del i.

15. september: Demonstrationer i 98 kommuner

I alle landets kommuner og regioner skal der være budgetforhandlinger efter sommerferien. De afsluttes i september, og med stor sandsynlighed vil der være besparelser på velfærden og fyringer af ansatte i næsten alle kommuner - også hvis det lykkes at fjerne omprioriteringsbidraget. Derfor har Velfærdsalliancen allerede nu opfordret til, at der lokalt afholdes demonstrationer i alle 98 kommuner den 15. september for at vise, at kravet om velfærd og tryghed går på tværs af kommunegrænserne.

4. oktober: Folketinget åbner

Regeringen, Dansk Folkeparti og det borgerlige flertal har i første regeringsår forringet Danmark på stort set alle områder:

Der spares på velfærden og fyres offentligt ansatte. Sociale ydelser som dagpenge og kontanthjælp bliver lavere. Flygtninge behandles umenneskeligt og skal leve på fattigdomsydelser. Landbruget må svine mere, naturen presses og vindmøller og bedre tog skrottes.

Besparelser på uddannelser fortsættes, og elitens karakterkrav forstærkes. Danmark køber kampfly og sparer på ulandsbistanden.

Der er rigtig mange mennesker, som har en god grund til at protestere, når Folketinget åbner 4. oktober. Enhedslisten vil bidrage til at skabe samling blandt fagforbund og organisationer, så vi kan få fælles massive demonstrationer i de store byer.

Stop købet af kampfly

Forsvarsforligskredsen forhandler netop nu om indkøb af nye kampfly til et svimlende milliardbeløb. Men kampfly er ikke blot en absurd prioritet i en tid med nedskæringer. Kampfly risikerer at fastholde dansk udenrigspolitik i en ond cirkel af forfejlede angrebskrige.

■ Kampfly

Anne Rehder, international rådgiver

Den 12. maj fremlagde regeringen sin indstilling om køb af nye kampfly til forsvarsforligskredsen bestående af alle partier fra SF til DF. Regeringen anbefaler køb af 27 kampfly af typen Joint Strike Fighter F-35, produceret af en af verdens største våbenproducenter, amerikanske Lockheed-Martin. F-35 kan købes til et svimlende milliardbeløb gennem Pentagon. 27 F-35-fly vil ifølge regeringen koste 20 mia. kr. i indkøb og 54,6 mia. kr. i levetidsomkostninger.

Eva Flyvholm, Enhedslistens freds- og forsvarsordfører, mener dog, at tallene i bedste fald er naive og i værste fald bevidst fordrejede.

- Det virker dybt naivt, når Lars Løkke hævder, at Danmark kan få 27 kampfly for 20 mia. kroner. Vores naboer i Norge og Holland har betalt omkring 1 mia. kroner stykket, og produktionen af det skandaleramte kampfly trækker forsat ud, siger hun og uddyber:

- Vores kammerater i Norge fortæller skræk-

historier om, hvor meget højere omkostningerne for kampfly-projektet er blevet for dem.

Pengene kan bruges meget bedre

Mens såkaldte nødvendige nedskæringer rammer udsatte grupper og hjælpen til verdens fattigste, er det bemærkelsesværdigt, at et flertal af Folketingets partier kan blive enige om at bruge milliarder på kampfly. Derfor har Enhedslisten også sat finansieringen af milliardindkøbet til debat i Folketingssalen.

- Det her er danmarkshistoriens største offentlige indkøb. De ivrige forligspartier skylder at fortælle, hvor pengene skal tages fra, og hvad det vil betyde for vores velfærd. Der er mange bedre måder at bruge de milliarder på, påpeger Eva Flyvholm.

For at sætte prisen i perspektiv, er her et par eksempler på, hvad vi ellers ville kunne få for regeringens optimistiske indkøbspris:

For 20 mia. kroner kan man få 80.482.897 besøg fra hjemmeplejen. 3.037.298 minerydning-er. 10,5 år med minimumsnormeringer. Eller 122

store havvindmøller, der ville dække mere end en tredjedel af alle husstandes elforbrug i 20 år.

F-35 cementerer forfejlet krigspolitik

Køb af kampfly er ikke blot en forkert økonomisk prioritet. Valget af F-35 risikerer at fastlåse Danmark i en fejlslagen aktivistisk udenrigspolitik som halehæng til USA og NATO, frygter Eva Flyvholm.

- F-35 er et bombefly, der er udviklet til offensive angreb. Det binder os til en helt forfejlet udenrigspolitik. Flere bombefly er en forkert vej at gå. For man kan hverken skabe fred eller bekæmpe nød og ulighed med kampfly, siger hun.

Enhedslisten fortsætter arbejdet for at få stoppet kampflykøbet og få mest mulig åbenhed og debat om, hvad der foregår.

Bliv aktiv

Enhedslisten samler alle kræfter i kampen for at få stoppet milliardindkøbet af Kampfly. Vær med til at gå på gaden og deltag i debatten. Lad os sammen markere modstand mod kampfly og oplyse om denne vanvittige beslutning.

Læs mere på enhedslisten.dk/kampfly

Afskaffelse af PSO vil koste danskerne dyrt

Regeringen vil afskaffe PSO-bidraget, der finansierer den grønne omstilling. Dermed skrottes en række grønne projekter. De resterende vil regeringen bl.a. finansiere ved at sætte bundskatten op. Bliver hele bidraget til den grønne omstilling væltet over på befolkningen, kan det koste en typisk dansk familie omkring 2.000-3.000 kr. om året.

- Hvis udbygningen af den vedvarende energi skal finansieres med højere bundskat, vil det ramme socialt skævt og øge elforbruget. Desuden vil især erhvervslivet få langt mindre incitament til at spare på strømmen, påpeger Enhedslistens energiordfører, Søren Egge Rasmussen.

Ny krigsundersøgelse er hold-kæft-bolsje

I stedet for at genoplive Irak- og Afghanistankommissionen, som der tegnede sig et flertal for, har regeringen, højrefløjen og Alternativet bestilt en historieundersøgelse af Danmarks deltagelse i krige. Undersøgelsen vil ikke tage stilling til juridiske eller folkeretlige spørgsmål eller placere et ansvar for krigen.

- Man kan lave alle de historieundersøgelser, man vil. Men vi har behov for at få afklaret det retlige grundlag for Danmarks deltagelse i Irak-krigen og ikke mindst, hvordan danske styrker har udleveret fanger til tortur og mishandling i Afghanistan og Irak, påpeger Enhedslistens politiske ordfører, Pernille Skipper.

Hun kalder aftalen et hold-kæft-bolsje og ærgrer sig over, at Alternativet og Liberal Alliance, der tidligere har krævet Irak-kommissionens dokumenter fremlagt, er med i aftalen.

Flertal for bedre hjælp til handicapfamilier

Hjælp til børn med handicap skal fremover bevilles samlet og følge barnet. Det har Enhedslisten fået flertal for sammen med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, SF og Alternativet.

Lovændringen vil lette hverdagen for handicapfamilier, der i dag må søge om hjælp efter et stort antal forskellige regler og leve med, at hjælpen bliver skarpt opdelt mellem skole, SFO og fritidsaktiviteter.

- Børn med handicap har ret til at leve socialt liv som alle andre. Det kan de ikke med det nuværende kludetæppe af hjælp, hvor skolehjelperne kun må hjælpe i skolen, klubhjelperen kun i klubben. Det problem løser vores forslag, forklarer Enhedslistens handikappolitiske ordfører, Jakob Sølvhøj.

Den politiske proces

Regeringens indstilling til kampflykøb diskuteres i disse uger i forsvarsforligskredsen (bestående af alle Folketingets partier undtagen Enhedslisten og Alternativet). En omdiskuteret evalueringsrapport fra kampflykontoret under forsvarsministeriet placerer F-35 som det bedste ud af tre forskellige flymodeller på alle fire evalueringsparametre. Det er på baggrund af denne rapport og regeringens indstilling, at forligspartierne forhandler.

Når der er enighed i forligskredsen, skal Danmark ud i en længere forhandling af kontrakt med Pentagon. Kampflykøbet vil ikke blive behandlet i sin helhed i Folketingssalen, men blot via en række

aktstykker i Folketingets finansudvalg, når købet skal finansieres.

Selvom processen omkring indkøb af nye kampfly har været i gang i ti år, så har der været meget lidt debat indtil for en måned siden. I Folketinget er debatten næsten kun blevet rejst, når Enhedslisten har stillet spørgsmål, indkaldt samråd og forespørgsler.

59 procent af vælgere mener ikke, at der skal bruges milliarder af kroner på nye kampfly, mens kun 25 procent er for nye kampfly. Antallet af danskere, der er imod kampfly, er steget i takt med, at debatten er taget til.

Britiske transportarbejdere giver EU modstand

Den 23. juni skal den britiske befolkning stemme om, hvorvidt Storbritannien skal forlade eller forblive i EU. Blandt dem, der kæmper for et nej til EU, er Karlson Lingwood, sømand og ledelsesmedlem i fagforeningen RMT, der organiserer over 80.000 britiske transportarbejdere. Rød+Grøn talte med ham, da han gæstede Enhedslistens årsmøde.

■ England

Tobias Clausen, Rød+Grøn

RMT er en af de fagforeninger, der åbent støtter, at Storbritannien bør forlade EU. Hvad er baggrunden for det?

Siden 1979 har vores fagforening ønsket at forlade EU. Det vil vi, fordi vi grundlæggende mener, at kampen mod EU er socialistisk. Og så har vi, der repræsenterer transportarbejderne, fra nærmeste hold været vidner til EU's ødelæggelse af jernbanedriften i Storbritannien. For 20 år siden startede et EU-direktiv privatiseringen og dermed afviklingen af vores offentlige transportsektor. Og privatiseringen har ikke kun ramt jernbanedriften.

Ja, jeg kan se, du har et budskab på din T-shirt: "Keep Calmac Public". Hvad handler det om?

- Jeg er sømand, og Calmac er en offentligt ejet virksomhed, der driver færgedrift mellem de vestlige øer i Skotland. De færger er livsnødvendige for beboerne på øerne. Og Calmac er en virksomhed, der både har gode forhold for arbejderne, og som også skaber praktikpladser for unge. Men på grund af et EU-direktiv er staten nu tvunget til at sende driften i udbud, hvilket vil koste staten millioner af pund. Der er kun to bud, Calmac og en virksomhed kaldet Serco, der er kendt for kun at have profit i tankerne og derfor angriber arbejderes rettigheder og skærer ned i antallet af job.

- Hvorfor tvinge en livsnødvendig offentlig service i udbud, hvis det, du allerede har, virker? Fordi EU er en klub for arbejdsgivere. Det handler kun om profit.

I de danske medier hører man primært om, at højrefløjen kæmper for at forlade EU. Hvad mener du om det?

- Vi er ikke enige i de argumenter, som højrefløjen fremfører. Vores modstand mod EU handler om kampen for arbejdstagerrettigheder og velvære, et stop for nedskæringspolitikken, tilbageerobning af demokratiet, bevarelse af vores offentlige sygehusvæsen og kampen imod frihandelsaftalen TTIP.

- Jeg er internationalist, jeg er europæer. Når jeg ønsker, at Storbritannien skal forlade EU, handler det ikke om, at vi ønsker at kappe de europæiske bånd. Det handler om strukturerne i EU, der understøtter arbejdsgiverne og ikke folket.

Det bliver ofte fremført, at EU-modstanden i Storbritannien bunder i modstand mod immigration. Hvad siger du til det?

Splittede fløje

Både den britiske højre- og venstrefløj er splittet i EU-spørgsmålet. Bl.a. støtter venstrefløjspartiet Left Unity, som Enhedslisten har haft forbindelse med siden dets stiftelse i 2013, at Storbritannien forbliver i EU. Andre venstrefløjskræfter, bl.a. RMT og flere parlamentsmedlemmer fra Labour, støtter udmeldelse.

- Vi organiserer alle arbejdere. At være internationalister er en af grundstenene i at være socialister. Hos os er alle nationaliteter velkomne og er organiseret på lige fod på tværs af transportsektorer. Det centrale er, at man ikke ligger under for den laveste fællesnævner, som det er tilfældet i EU. Vi arbejder for at hæve alles standarder, så folk får en ordentlig balance i deres arbejdsliv.

Hvad siger du til dem, der mener, at EU er et bolværk imod jeres konservative regering, og at det handler om at ændre EU indefra?

- En fordel med vores nationale regering er, at hvis den gør noget, som flertallet er uenig i, kan flertallet fjerne regeringen. Det kan man ikke med EU-Kommissionen. For at ændre noget i EU kræver Lissabon-traktaten, at 28 lande er enige. I RMT tror derfor vi ikke på, at det er muligt at ændre EU indefra.

- I RMT tror vi på demokrati, og vi mener, at EU-institutionerne er udemokratiske. EU eksisterer for at beskytte storkapitalens interesser - på bekostning af arbejdernes interesser.

Et moderne statskup

Rigsretssagen mod Dilma Rousseff efterlader Brasilien uden folkevalgt præsident i op mod 180 dage.

■ Brasilien

Julie Wetterslev, Rød+Grøn

To årtiers venstrebevægelse og sociale fremskridt i Latinamerika er under pres. Det seneste eksempel finder vi i Sydamerikas største land, Brasilien. Her har senatet og underhuset i parlamentet stemt for at anlægge en rigsretssag mod præsident Dilma Rousseff - og suspendere hendes mandat mens retssagen står på.

Millioner ud af fattigdom

Arbejderpartiet PT har regeret Brasilien siden 2002, først med Luis Inácio Lula da Silva ved roret og herefter med Dilma som præsident. I starten af perioden gennemlevede Brasilien et stort økonomisk opsving, der i kombination med Lulas politik fik løftet 30 millioner brasilianere ud af fattigdom. Brasilien var tidligere Sydamerikas mest ulige land, men PT's sociale programmer og forbedret adgang til uddannelse for afro-brasilianere har ændret billedet.

PT har dog også i regeringsperioden indgået alliancer med højrefløjen, og dele af partiet har nedtonet forestillingerne om radikale samfundsomvæltninger.

PT har heller ikke formået at gøre op med en politisk kultur, hvor korrupsion og nepotisme er udbredt blandt politikere fra den ene ende af det politiske spektrum til den anden. Og nu gen-

nemgår Brasilien en alvorlig økonomisk og politisk krise.

Et civilt kup

Dilma Rousseff er gennem en længere periode blevet anklaget af højrefløjen og de brasilianske medier for at have brugt to statslige bankers penge til at dække over huller i statsbudgettet. Dilma og hendes tilhængere fastholder, at der ikke er begået nogen ulovligheder, og at suspensionen tilsidesætter 54 mio. vælgeres dom. Den interamerikanske menneskerettighedsdomstol og organisationen OAS giver dem medhold, og internationale medier som The Guardian og New York Times sidestiller rigsretssagen med 'et civilt kup'.

Rousseffs budgetpraksis er muligvis kritiserbar, men det er almindelig praksis i mange regeringer at flytte penge fra én budgetkonto til en anden. Og faktisk tyder noget på, at Dilma Rousseff er én af de eneste ledende politikere i Brasilien, som ikke har beriget sig selv og sine nærmeste med statslige midler. Mange af de senatorer og parlamentsmedlemmer, som har beordret en rigsretssag mod Dilma, står således selv anklagede eller under efterforskning for korrupsion. Desuden er det uhørt i et demokrati, at den lovgivende magt kan domsfælde (i dette tilfælde til seks måneders suspension), før en sag er gennemgået ved retten.

Eliten jubler

Vicepræsidenten Michel Temer fra PMDB-partiet er midlertidigt indsat som præsident, selvom han er dømt for ulovlig omgang med kampagnemidler og formentlig ikke er specielt populær (nylige meningsmålinger viser, at ca. to procent af befolkningen ville have stemt på ham ved et valg). Temers nærmeste rådgivere sættes desuden i forbindelse med en korrupsionsskandale af enorme dimensioner.

Mens den hvide højrefløj og Brasiliens økonomiske elite jubler over de lovgivendes dom over Dilma, præges landet i disse dage af store protester mod kuppet. Men Brasiliens toneangivende medier, som var ledende i at omtale protester mod Dilmars regering, omtaler end ikke disse demonstrationer.

Det er desuden sigende, at Temers nyudnævnte ministerkabinet udelukkende består af hvide mænd: For første gang siden 1979, hvor Brasilien var styret af et diktatur, er hverken kvinder, afro-brasilianere eller oprindelige folk således repræsenteret blandt ministrene.

Set i et regionalt perspektiv fortsætter suspensionen af Dilma en tendens til moderne statskup i Latinamerika, som i Honduras (hvor militæret var involveret) og i Paraguay. Kuppet kan få store konsekvenser også uden for Brasiliens grænser. Under PT's ledelse har Brasilien spillet en vigtig rolle i diverse regionale integrationsprocesser i Latinamerika.

Dilma Rousseff.

Foto: Senado Federal (CC BY 2.0)

De rige stikker af

Skandalen om Panama-papirerne er desværre ikke et enestående eksempel på grådighed i samfundets øverste lag. Verdens rigeste skovler i stigende grad penge ind, mens almindelige mennesker betaler regningerne efter finanskrisen. I månedens tema dykker Rød+Grøn ned i overklassens fiduser og den voksende ulighed.

De griner hele vejen til banken

Da verdensøkonomien ramlede for snart otte år siden, forklarede journalister, politikere og meningsdannere, at nedturen først og fremmest ramte de rige. I dag kan man konstatere, at det er lønmodtagere, syge og gamle, der har betalt gildet i kriseårene, mens de rige blot er blevet endnu rigere.

Simon Halskov, Rød+Grøn

Næsten alle de europæiske regeringer, der har siddet ved magten i kriseårene, har anvist samme vej ud af krisen: Hvis bare vi skærer ned på velfærden, øger arbejdsudbuddet (læs: antallet af arbejdsløse) og folk ikke forlanger lønforhøjelse, så kommer væksten og arbejdspladserne tilbage.

Men hvordan er det så gået efter en årrække med aggressive besparelser på arbejdsløse og syge, krydret med skatterabatter til erhvervsliv og højtlojnnede - er der gang i hjulene og jobskabelsen?

Nej, desværre har arbejdsgiverne ikke kvitteret for gaveregnen. Tværtimod holder de igen med investeringerne og sender i stedet overskuddet i skattely eller videre til aktionærer-

»Krisen har været en glædesstund for dem, der går ind for mere ulighed i samfundet. Ser man på udviklingen i indkomstfordelingen, så er de vellønnede nemlig blevet endnu rigere, end de var før krisen.«

ne. Sidste år tjente dem, der ejer de største selskaber (C 20-selskaberne) således 600 milliarder kr. i kursstigninger og udbytter. Resultatet er, at der siden det finansielle kollaps i 2008 er blevet 95.000 færre arbejdspladser i Danmark.

Lang næse til fællesskabet

Krisen har været en glædesstund for dem, der går ind for mere ulighed i samfundet. Ser man på udviklingen i indkomstfordelingen, så er de vellønnede nemlig blevet endnu rigere, end de var før krisen. Og ser man på formuefordelingen, så ejer de 10 procent mest formuende i dag mere end de 70 procent mindst formuende.

Et af de selskaber, der i særlig grad har forgyldt aktionærerne, er Danske Bank. Her er det værd at huske, at Danske Bank var på fallittens rand, da den ene bankpakke efter den anden blev stemt igennem af alle Folketingets partier - undtagen Enhedslisten. Hermed løb staten, og dermed fællesskabets økonomi, en kæmpe risiko.

Men bankpakkerne har jo givet overskud, jublede regeringen, da det statslige selskab Finansiell Stabilitet (skraldespandselskab for krakkede banker) præsenterede et regnestykke her i foråret. Jo tak: Siden 2009, hvor Danske Bank havde det ene ben i graven, har aktionærerne tjent 145 milliarder kr. på kursstigninger og ud-

bytter. Sat over for aktionærernes gevinst udgør overskuddet til staten kun en ganske lille procentdel - og så er alle støtteprogrammerne ikke engang medregnet.

Staten tog altså en stor risiko med bankpakkerne, mens gevinsten tilfaldt aktionærerne. Under de hemmelige forhandlinger om bankpakker var der ellers enighed om, at staten skulle have andel i gevinsten. Men Danske Bank fik i 11. time pillet overskudsdelingen ud af aftalen. Dermed lykkedes det banken (herunder hovedaktionæren A. P. Møller) at franarre fællesskabet et stort milliardbeløb.

Ekspert i gemmeleg

Ikke nok med, at bankerne er løbet med overskuddet (ikke mindst hentet ind ved gentagne drej på gebyrskruen). Banker som Nordea og Jyske Bank er også blevet afsløret i at rådgive deres velhavende kunder om, hvordan de kan placere deres formuer i skattely.

Det er ikke småbeløb, der unddrages skat. Globalt anslås det, at op imod 40.000 milliarder kr. er placeret i skattely. For Danmarks vedkommende er vurderingen, at 100-150 milliarder kr. gemmes væk.

Med andre ord er det ikke penge, der mangler - de havner bare de forkerte steder. Enhedslistens løsning er, kort formuleret: Vi vil indskrænke overklassens magt og privilegier; vi vil tage fra de rigeste og give til almindelige lønmodtagere og folk på overførselsindkomst. Samlet set er der nemlig milliarder af kroner, der kan komme fællesskabet til gavn, hvis de rige beskattes mere retfærdigt.

Krisen gør de rige endnu rigere

Den krisepolitik, som er blevet ført i Danmark, er ubetinget til gavn for de rigeste. Topskattelettelser, lettelser på arv i virksomhederne og sænket selskabsskat giver de rige mulighed for at skovle endnu flere penge ind.

Anders Hadberg, politisk-økonomisk rådgiver

Ser man på udviklingen i indkomstfordelingen, så er de rige endnu rigere, end de var før krisen. De 10 procent med højest indkomst får i dag knapt 23 procent af indkomsten.

Denne tendens kan ikke isoleres til krisen, men er fortsat hen over krisen. Således er uligheden i indkomster vokset siden 2002 i Danmark, når man måler med den såkaldte Gini-koefficient, som er et af de mest anvendte mål for uligheden internationalt. Gini-uligheden i indkomster steg

fra 24 procent i 2002 til 27,9 procent i 2013 ifølge Danmarks Statistik. Det udtrykker, at de rige er blevet rigere.

Stor ulighed i formuer

Cevea har endvidere påpeget, at blandt de 15 gamle EU-lande er indkomst-uligheden steget mest i Danmark i perioden 2004-2011 målt på Gini-koefficienten. Danmark bevæger sig dermed hastigt væk fra at være et af de mere lige samfund blandt de udviklede økonomier.

Formuerne er endnu mere skævt fordelt end

indkomsten. Ser man på nettoformuen (formue minus gæld), så ejer de 10 procent mest formuende faktisk hele 39 procent. Det svarer til, at de 10 procent mest formuende samlet har en større formue end de 70 procent mindst formuende! Med andre ord er der en massiv koncentration af rigdom hos de rigeste.

Der findes desværre ikke særligt dækkende opgørelser over formuefordelingen tilbage i tid. Bl.a. medtager tidligere opgørelser ikke unoterede aktier og pensionsopsparinger. Derfor er det svært at bruge disse opgørelser til noget. Men de fleste af disse opgørelser peger på, at de 10 procent mest formuendes andel af nettoformuen er stigende.

De rigeste i samfundet udgøres af ejerne af de store virksomheder. De tjener penge alene på at eje kapital. Særligt de store virksomheder gi-

Andel af indkomsten til de rigeste 10 procent

Kilde: Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Fordeling af nettoformue i Danmark, 2014

De rige må til lommerne

Enhedslistens fordelingspolitik er ganske enkel: Vi vil tage fra de rigeste og give til almindelige lønmodtagere og folk på overførselsindkomst. Der til foreslår vi en række indgreb, som kan stække privilegier og magt hos den rige overklasse. Samlet set er der milliarder af kroner i årlige indtægter ved at beskatte de rige mere retfærdigt.

Større lighed i indkomster:

- **Skat på finansielle transaktioner** - det vil ramme spekulanterne.
- **Kapitalindkomst skal beskattes som arbejdsindkomst** - det vil ligestille kapitalejere og lønmodtagere.

- **Millionærskat** - det vil ramme de super-rige, som i forvejen har rigeligt.

Større lighed i formue og arv:

- **Genindfør formuebeskatning** - beskatningen skal være progressiv og alene ramme nettoformue.
- **Mere progressiv skat på arv** - det vil sikre, at de rige ikke bare kan sende deres store formue videre i familien og dermed opretholde klasse-skellene i samfundet.

ver milliardoverskud, hvoraf en del udbetales til ejerne direkte eller indirekte. Der er således en snæver sammenhæng mellem gruppen af formuende danskere og gruppen, som har høj indkomst.

Politikere lader dem skovle penge ind

Samtidig er den krisepolitik, som er blevet ført i Danmark, ubetinget til gavn for de rigeste. Topskattelettelser, lettelser på arv i virksomhederne og sænket selskabsskat giver de rige mulighed for at skovle endnu flere penge ind. Lars Olsen m.fl. har i bogen "Klassekamp fra oven" dokumenteret, hvordan krisepolitikken direkte gavner overklassen. Det er altså både strukturelle forhold ved kapitalismen (ejerskab over kapital) og den førte politik, der er problemet.

De rige bliver rigere

Siden Danske Bank var ved at gå konkurs - og blev reddet af skatteyderne via ufattelige store garantier og indskud i banken - så har aktionæerne tjent 145 milliarder kr. i kursgevinst og udbytter. Det viser en analyse, som Kritiske Aktionærer har fået lavet.

Samtidig viser nye tal, at lønkvoten - lønmodtagernes andel af de værdier, der skabes i samfundet - bliver mindre og mindre. Modsat bliver de rigestes andel af formuen større og større.

De rigeste 10 procent ejer mere end de 70 procent, der tjener mindst. Og man tjener mere, jo mindre man laver for pengene. Sidste år tjente dem, der ejer de største selskaber (C 20-selskaberne) 600 milliarder kr. i kursstigninger og udbytter.

Aktionærer **forgylt** af bankpakker

For at redde bankerne under finanskrisen, gennemførte alle Folketingets partier - undtagen Enhedslisten - den ene bankpakke efter den anden. Hermed løb staten en stor risiko. Gevinsten havnede hos aktionæerne.

Frank Aaen, tidl. finansordfører

Bankpakkerne har givet overskud, jublede regeringen her i foråret. Regnestykket kom fra Finansiel Stabilitet, der blev etableret for at rydde op efter den seneste finanskrisen. I regnestykket havde de dog glemt at indregne de store skattefradrag, som bankerne har fået i forbindelse med bankredningerne. Værre er dog, at de også "glemte", at det overskud til staten, de kom frem til, kun var en lille procentdel sammenlignet med aktionærernes gevinst. De havde heller ikke medregnet alle støtteprogrammer.

Kritiske Aktionærer fik op til generalforsamlingen i Danske Bank i marts et analyseinstitut til at lave en beregning, der viste, hvor meget aktionæerne havde tjent. Siden 2009, hvor banken var på afgrundens rand, har bankens aktionærer tjent 145 milliarder kr. i kursstigning og udbytter. Vi fremlagde tallet på generalforsamlingen. Der var ingen indvendinger, bare tilfredshed og vedtagelse om at udbetale yderligere milliarder til ejerne.

Fællesskabet snydt i 11. time

Staten tog en stor risiko med bankpakkerne, men gevinsten tilfaldt aktionæerne. Under de hemmelige forhandlinger om bankpakker var der ellers enighed om, at staten skulle have andel i gevinsten. Det støttede alle partierne, fra Venstre til SF op om. Men i sidste øjeblik, på et nattemøde lige før den endelige vedtagelse, fik Danske Bank og ikke mindst Danske Banks hovedaktionær, A. P. Møller, overskudsdelingen ud.

Det er mange penge, staten blev snydt for. Den indskød 26 milliarder kr., hvilket er mere end ban-

kens aktier dengang var værd. Havde staten fået aktier for pengene, havde den stået med over halvdelen af bankens aktier og kunne dermed have forsynet fællesskassen med godt halvdelen af den senere gevinst på 145 milliarder kr.

Takken for den hjælp, Danske Bank fik af skatteyderne, er flere og flere gebyrer, både i selve banken og i dens realkreditselskab, Realkredit Danmark. Det samme gør sig gældende for kunder i andre banker. Samtidig har vi med Panama-papirerne endnu engang fået belyst, hvordan bankerne hjælper rige danskere med at undgå at betale skat. Det er mildest talt en hån mod de skatteydere, der sikrede deres eksistens.

Har intet lært af krisen

I dag er bankerne oppe på hesten igen, ejendomspekulationer i de store byer og ekspansion i udlandet. Danske Bank overvejer at købe store svenske banker (de holder sig nok fra nye eventyr i Irland denne gang). Lønningerne til direktørerne flyder atter i ufattelige størrelser. Bankerne gentager den udvikling, der fik dem ud i dyb krise. De har åbenbart intet lært. Og det har skiftende regeringer heller ikke.

En af de ting, der skulle være gjort i forbindelse med bankredningerne, var at opdele de store banker. Dem, der er "to big to fall". Men vi har stadig pengeinstitutter, der er så store, at de kan regne med hjælp, hvis de igen er på vej til at vælte. De skulle slankes, f.eks. ved at blive opdelt, således at pensionskasse, forsikring, realkredit og bank er selvstændige enheder, som de var for få år siden. Men det skridt undlod man at tage, da muligheden ellers var åbenlys. Dermed kan de bare fortsætte som før.

Michael Roberts:

Kapitalismen har en udløbsdato

Siden det finansielle krak i 2008 har verdensøkonomien ikke formået at rejse sig. Mens neoliberale regeringer har reageret ved at skære i velfærden, har andre påpeget behovet for at regulere den finansielle sektor. Rød+Grøn har mødt den engelske økonom og forfatter Michael Roberts, der ikke ser nogen redning for kapitalismen. I stedet foreslår han, at fællesskabet overtager de store banker og alle bærende produktionsmidler.

Anders Hadberg og Simon Halskov

Hvad var efter din mening hovedårsagen til finanskrisen?

- Årsagen var todelte: et fald i profitabilitet og overdreven ophobning af gæld. Inden det finansielle krak i 2008 oplevede man et drastisk fald i overskud. Det, der driver den kapitalistiske produktionsmåde, er profit. Kapitalisme er en pengeskabende økonomi, og hvis ikke der genereres overskud, vil investeringer, ansættelser og produktion ikke finde sted.

- Jeg tænker, at Marx' lov om profitratens tendens til at falde er den vigtigste lov om bevægelse under den moderne kapitalisme. Den forklarer, hvorfor de største økonomiers profitabilitet toppede i slutningen af 90'erne og herefter begyndte at dale. Det totale overskud fortsatte med at vokse et stykke tid, fodret af en enorm kreditudvidelse og spekulation i aktier og obligationer (hvilket Marx kaldte fiktiv kapital, i modsætning til håndgribelig, produktiv kapital). I sidste ende førte faldende profitabilitet til decideret lavere overskud.

- På det tidspunkt blev værdien af hastigt stigende aktier og andre eksotiske, finansielle instrumenter afsløret som i tiltagende grad værdiløse. Samtidig blev boliglån misligholdt, og banker gik fallit. I et stykke tid blev den faldende profitabilitet modarbejdet af spekulation i finansielle aktiver, men det måtte ende galt.

»Det lader til, at kapitalismen nu er låst fast i lav vækst og produktivitet. Det tyder på, at kapitalisme som dominerende økonomisk model er ved at passere sidste anvendelsesdato.«

Michael Roberts

Hvad kunne have forhindret krisen?

- Intet, faktisk. Mainstream-økonomerne forudså ikke det finansielle krak i 2008 eller den efterfølgende nedtur. De er stadig ikke kommet med en reel forklaring på, hvorfor det skete. Deres bud har været, at det enten var en tilfældighed - en risiko på en ud af en milliard - eller at det var på grund af overdreven grådighed blandt banker, der derfor skal reguleres. Keynesianerne mener, at årsagen var 'en for lav samlet efterspørgsel', men de har aldrig forklaret, hvorfor efterspørgslen faldt så pludseligt.

- Men opsving og kriser er en indgroet del af kapitalismens princip om produktion for profit - disse økonomiske udsving kan ikke undgås, så længe kapitalismen dominerer. Hverken bedre regulering af banker eller 'styring af efterspørgslen' ville have forhindret fiaskoen, og sådanne tiltag vil heller ikke forhindre en ny nedtur, der er under opsejling.

Næsten ti år efter det finansielle krak, lider verdensøkonomien stadig af manglende vækst. Hvad skal der til for at genrejse den globale økonomi?

- Jeg mener, vi er vidner til en lang depression, ligesom i 1930'erne. Den globale økonomiske vækst kører i et meget lavt gear, fordi der er få investeringer i produktionsmidler. Produktivitetens væksten er derfor ringe.

- Den gængse økonomiske politiks forsøg på at rette skuden op har hovedsageligt været monetarisk. Man har fået centralbankerne til at sætte renten ned til nul, vi ser sågar negativ rente. Derudover har man sat gang i seddelpresserne, så banker kan låne penge ud til service- og industrierhverv, i håb om at skabe vækst. Disse tiltag har fejlet, præcis ligesom de gjorde i 1930'erne.

- Offentligt forbrug og finanspolitisk ekspansion for at få gang i væksten er kun blevet afprø-

vet i meget begrænset omfang, og keynesianerne skriger på mere. Men sådanne tiltag vil ikke føre vedvarende højere vækst med sig, da det ikke styrker profitabiliteten i den kapitalistiske sektor, tværtimod.

- Den eneste økonomiske politik, der vil virke, indebærer et opgør med kapitalismens dominans inden for investering, beskæftigelse og produktion. Verdens banker er blevet afsløret som korrupte, uærlige og skadelige for den globale økonomi. Landenes regeringer er nødt til at bringe deres store banker på offentlige hænder under demokratisk kontrol.

- Det er også nødvendigt, at fællesskabet overtager de bærende produktionsmidler. Sammen med banker burde produktionsmidlerne indgå i en national plan for investeringer, beskæftigelse og vækst - med øje for at udfylde menneskers behov, ikke aktionærers overskud. Det er den politik, der vil virke, ikke mindst i et rigt og produktivt land som Danmark.

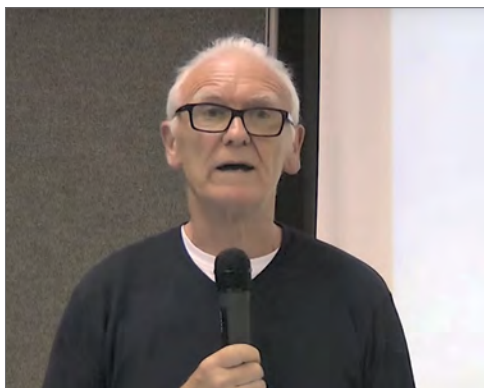
Skaber den vedvarende lave globale vækst alvorlige problemer for det kapitalistiske system, som vi kender det i dag?

- Helt bestemt. Som sagt er den lave vækst forårsaget af langvarig lav profitabilitet og produktivitet i de fleste store kapitalistiske økonomier. Under kapitalisme vil investeringer og vækst kun opstå, hvis der genereres overskud. Men overskuddet vil udeblive, hvis ikke ineffektive og svage virksomheder bliver udkonkurreret, så de resterende kan vinde markedsandele og udnytte et nyt lag af billig arbejdskraft for at øge deres profitabilitet. Det betyder, at en ny nedtur er nødvendig otte-til-ni år efter den seneste nedtur.

- Men det lader til, at kapitalismen nu er låst fast i lav vækst og produktivitet. Det tyder på, at kapitalisme som dominerende økonomisk model er ved at passere sidste anvendelsesdato.

I Danmark argumenterer højrefløjen for lavere skatter, nedskæringer i den offentlige sektor og såkaldte "reformer", der vil øge udbuddet af arbejdskraft. Hvordan skal venstrefløjens modsvar lyde?

- I løbet af de sidste 30 år har både borgerlige og socialdemokratiske regeringer adopteret den nyliberalistiske politik, fordi de ikke så anden udvej,

»Opsving og kriser er en indgroet del af kapitalismens princip om produktion for profit - disse økonomiske udsving kan ikke undgås, så længe kapitalismen dominerer.«

Michael Roberts

hvis kapitalismen skulle overleve. Formålet med disse politikker har ikke været at "reformere" forældede institutioner eller bryde "særinteresser". Sigtet har været at løfte profitabiliteten, som styrtdykkede i begyndelsen af 1980'erne i de fleste udviklede økonomier.

- Målet har været at svække arbejdstagernes indflydelse, privatisere staten og afskaffe de forbedringer af velfærd og pensioner, som arbejdstagerne tilkæmpede sig i efterkrigstiden. Ulighed i indkomst og formue har nået rekordhøjder.

- Ved at øge udnyttelsen af arbejdstagerne er det lykkedes både højre- og centrum-venstre-regeringer at øge profitabiliteten i en periode. Men denne politik har tydeligt demonstreret en manglende evne til at skabe varig økonomisk vækst og velstand og afslutte gentagne økonomiske nedture i de dominerende økonomier. Den store recession afslørede, hvordan skiftende regerings neoliberale politik har fejlet. Det er derfor, mainstream-partierne har tabt vælgere alle vegne.

- Venstrefløjens svar må være socialistiske

foranstaltninger. Den kapitalistiske sektor skal erstattes af en demokratisk styret socialistisk sektor, der arbejder for folk, ikke profit. Venstrefløjens kan dog ikke nøjes med at afvise neoliberalisternes "nøjsomhedspolitik". Det er også nødvendigt at gøre op med den keynesianske vildfarelse, at regeringerne kan løse folks problemer, mens kapitalismen forbliver intakt.

Michael Roberts arbejder som økonom i London.

Han er desuden kendt for sin blog: thenextrecession.wordpress.com.

Collage: R+G. Fotos: iStock, Harald Kobler (CC BY-NC-SA 2.0)

Økonomiparlør

Profitabilitet

En virksomheds evne til at bruge sine ressourcer til at skabe indtægter, der overgår udgifterne. Med andre ord: Virksomhedens evne til at generere overskud fra driften.

Recession

En periode med økonomisk nedgang. Den officielle amerikanske komite til datering af konjunkturcyklus definerer recessioner som "en mærkbar nedgang i økonomisk aktivitet spredt over økonomien, der varer længere end

nogle få måneder, og normalt kan ses i realt BNP, realindkomst, beskæftigelse, industriproduktion og detailsalg".

Keynesianisme

En makroøkonomisk tankegang, baseret på økonomen John Maynard Keynes' idéer. Keynesianske økonomer mener, at den private sektor af og til er skyld i kriser og konjunktursvingninger. Her mener keynesianerne, at den offentlige sektor skal reagere, bl.a. med finansielle tiltag fra centralbanker og regeringer, for at stabilisere samfundsøkonomien.

Skatteunddragelse skal bekæmpes internationalt

Det store Panama-læk har endnu en gang sat fokus på den enorme skatteunddragelse. Enhedslisten vil bruge alle redskaber i værktøjskassen, hvad end de er nationale eller internationale, for at bekæmpe den rige elites og de store virksomheders samfundsskadelige skattesnyd.

Pernille Skipper, politisk ordfører, og Jonas Kylov Gielfeldt, skatte- og erhvervspolitisk rådgiver

Den 9. maj offentliggjorde den internationale sammenslutning af undersøgende journalister (ICIJ) størsteparten af de dokumenter, der har dannet rammen om det hidtil største læk af fortrolige data vedrørende skatteunddragelse. Panama-lækket om offshore-selskabet Mossack-Fonseca, og dets samarbejder med banker og rige individer verden over, har fået store konsekvenser både i ind- og udland. Mest spektakulært, da den islandske premierminister Sigmundur Gunlaugsson måtte træde tilbage, efter det var blevet afsløret, at han via Mossack-Fonseca var ejer af et selskab på de Britiske Jomfruøer, som er et berygtet skattely.

I Danmark har det især været bankerne Nordea og Jyske Banks samarbejde med Mossack-Fonseca, der har været i fokus. På Enhedslistens opfordring blev der afholdt en offentlig høring, hvor man via Folketingets TV kunne følge politikerne gå bankerne på klingen. For Enhedslisten er det helt afgørende, at man får mere fokus på de selskaber, der muliggør den enorme skatteunddragelse. Det drejer sig om banker, revisionselskaber og advokatfirmaer, der rådgiver rige kunder til at snyde fællesskabet.

Nordea i store forklaringsproblemer

Særligt Nordea har været i søgelyset i forhold til Panama-lækket. I de år, hvor banken samarbejdede med Mossack-Fonseca, har Nordea oprettet over 400 selskaber med kreative navne som Noskat Enterprise. Papirerne fra Panama-lækket viser, at Nordea er nr. 11 blandt de banker, der har registreret flest selskaber hos Mossack-Fonseca.

Ser man på, hvilke banker, der har flest aktive selskaber, så ligger Nordea på en sjetteplads.

Til den offentlige høring lovede Nordea bod og bedring. Nordea fastslog, at samarbejdet med Mossack-Fonseca stoppede, da man ændrede politik på området i 2009. Ikke desto mindre har et svensk dokumentarprogram afdækket, at så sent som i 2014 havde Nordea i Sverige kontakt til Mossack-Fonseca. I forlængelse af offentliggørelsen af Panama-papirerne kom det også frem, at Nordea har hjulpet rige russere med at hvidvaske penge. Således står Nordea med en meget dårlig sag.

Det er endnu uklart, hvilke andre banker, der er involveret i selskaber som Mossack-Fonseca. Finanstilsynet har derfor bedt bankerne om at redegøre for deres samarbejder med disse såkaldte "offshore-selskaber", der er specialiseret i at danne selskaber til brug for skattely.

Global og national handling nødvendig

Det er ikke småbeløb, der unddrages skat. Globalt anslås det, at op imod 40.000 milliarder kr. er placeret i skattely. For Danmarks vedkommende er vurderingen, at mellem 100-150 milliarder kr. er placeret i skattely. Ingen ved i hvilket omfang, der er betalt skat af dette enorme beløb. Hvis man tager de meget positive briller på, og antager, at der er betalt skat af alle disse penge, går Danmark stadig glip af tre-fem milliarder kr. hvert år, fordi der ikke betales skat af renteindtægter og kursgevinster. Hvis dele af formuen er skattepligtig i Danmark, og der ikke er svaret skat i Danmark, så er beløbet langt større. Det er et stort samfundsproblem, der kræver øjeblikkelig handling.

Internationalt arbejdes der på en række løsninger. Den store kampplads står om de såkaldte

land-for-land rapporteringer, der kan være et afgørende redskab til at afdække skatteunddragelse. Det vil nemlig pålægge virksomhederne at dokumentere deres økonomiske aktiviteter i hvert eneste land, de opererer i. Det vil betyde, at man hurtigt vil kunne gennemskue, om det kan have sin rigtighed, at hovedparten af en stor multinational virksomheds penge er skabt på Cayman Islands. Ikke overraskende er de store virksomheder og en række lande, der selv tjener fedt på at medvirke til skatteunddragelse, modstandere af sådan et tiltag.

Et andet centralt internationalt forslag er at oprette registre for de reelle ejere af selskaberne, så man kan spore, hvem der i virkeligheden har den økonomiske interesse i et selskab. Dermed kan man komme problemet med kunstigt indsatte "stråmænd" til livs. Danmark har i vinter indført et sådant register. Problemet er, at en lang række skattely-lande ikke vil oprette et register for reelle ejere.

Også EU-lande skjuler penge

Der er ingen tvivl om, at de grundlæggende løsninger på skatteunddragelse skal findes internationalt. Desværre er der mange lande og store virksomheder, der modarbejder processen. Dette sker også i EU, hvor flere lande selv fungerer som skattely, heriblandt Luxembourg, Holland og også Storbritannien via deres oversøiske Jomfruøer og kanal-øerne.

Dette resulterer tit i svage udspil, der ikke løser problemet. EU-kommissionen har således lanceret et sløjt forslag om land-for-land-rapportering. Det er et lille skridt i den rigtige retning, men problemet er, at det kun er virksomheder med en omsætning på over 750 mio. euro, der skal foretage denne rapportering. Dermed vil kun ganske få selskaber blive omfattet af reglerne. Ydermere gælder forslaget ikke alle lande, men kun EU-landene og nogle udvalgte skattely-lande. Dermed vil nye skattely, der ikke er på listen, kunne opstå. Den mest effektive løsning vil være, at samtlige datterselskaber er omfattet af reglerne.

Collage: R+G, Fotos: Stock, Harald Kohler (CC BY-NC-SA 2.0)

Det foreslår Enhedslisten

Mens vi venter på, at den internationale lovgivning bliver gearret til at håndtere problemet med skattely, er der mange tiltag, man kan gennemføre på nationalt plan. Enhedslisten foreslår:

Straf rådgiverne

Store banker, advokatfirmaer og revisionshuse rådgiver om skatteunddragelse uden de store konsekvenser. Problemet for myndighederne er, at skattely-lande ikke registrerer informationer om de mange selskaber. Derfor mangler man oftest et bevis for, at der er fundet grov skatteunddragelse sted. Enhedslisten vil derfor straffe rådgiverne, hvis det kan bevises, at de rådgiver om grov skatteunddragelse, uanset om skatteunddragelsen efterfølgende opdages.

Kræv dokumentation for selskaber i skattely - ellers skal det anses for økonomisk kriminalitet

Der kan være gode og legitime grunde til, at et dansk firma opretter et selskab i et land, der samtidigt er berygtet som et skattely. Alt for tit ser man dog, at disse selskaber kun har et formål - skatteunddragelse. Enhedslisten foreslår derfor, at hvis der oprettes et selskab i et skattely-land, skal det dokumenteres, hvem der er den reelle ejere, at der er en reel økonomisk

aktivitet i selskabet, og evt. datterselskaber. Hvis ikke disse forhold kan dokumenteres, vil oprettelsen af et sådant selskab i et skattely-land blive betragtet som økonomisk kriminalitet.

Straf skatteunddragere via de offentlige indkøb

Selskaber, der har oprettet skuffeselskaber i skattely, skal ikke kunne vinde offentlige opgaver. Det er helt utilstedeligt, at de offentlige kasser, der er afhængige af skattebetaling, samtidigt belønner virksomheder, der snyder selvsamme fælleskasse. Både Silkeborg, Albertslund og Frederiksberg kommune barsler med initiativer, der skal begrænse indkøb hos selskaber, der benytter sig af skattely. Enhedslisten ønsker at gøre dette til et gældende princip for hele den offentlige sektor.

Kulegrav Nordea og de andre bankers brug af skattely

Der er noget galt med bankernes moral. Nordea var en af de mest aktive banker i samarbejdet med Mossack-Fonseca, og Jyske Bank er gentagne gange mistænkt for medvirken til skatteunddragelse. Der er brug for en kulegravning af området, så kriminelle kan blive restfulgt, SKAT kan få kradsat penge ind til fælleskassen og Folketinget kan drøfte hvilke nye initiativer, Danmark kan tage for at bekæmpe skattely.

De lovede arbejdspladser ...

Alle regeringer, der har siddet hen over krisen, har svoret, at hvis blot vi skar ned i den offentlige sektor, lavede reformer, der øgede arbejdsudbuddet og holdt igen med lønstigninger, så ville der blive skabt arbejdspladser. Men arbejdsgiverne har ikke kvitteret for selskabsskattelettelser, løntilbageholdenhed, og lavere grønne afgifter. Tværtimod har de indledt en veritabel "investeringsstrejke", som krydres med brug af skattely og overdrevne udbyttebetalinger til aktionærerne.

Anders Hadberg, politisk-økonomisk medarbejder

Siden den økonomiske krise ramte, er der blevet 95.000 færre arbejdspladser i Danmark. Samtidig er væksten stagneret - ikke blot i herhjemme, men i hele Europa.

Fra arbejdsgiverne lyder klagesangen, at for høje danske lønninger er årsag til, at der ikke skabes arbejdspladser. De høje lønninger betyder, at virksomhederne ikke investerer i Danmark, fordi profit-udsigterne er lavere end i lande med dårlige arbejdsvilkår og løn.

Påfaldende er det dog, at man hører den samme klagesang uanset de økonomiske konjunkturer. Op til krisen mente arbejdsgiverne, at der var overophedning, og lønningerne var for høje. Derfor skulle de ned. Efter krisen er lønnen stadig for høj trods løntilbageholdenhed i mere end fem år. Faktisk har lønmodtagerene været presset på

lønnen i en grad, så der har været reallønsfald i adskillige kvartaler for både private og offentligt ansatte siden krisen (se figur 1). Løntilbageholdenheden har betydet, at lønkvoten er faldet, fordi produktiviteten er steget i samme periode (se figur 2). Med andre ord: Tempoet er sat op, mens lønnen har stået stille.

Aktionærerne løber med overskuddet

Nogle borgerlige økonomer peger på, at løntilbageholdenheden ikke har været tilstrækkelig til at skabe plads til investeringer. Men det hviler på, at danske virksomheder tjener penge alene på produktion i Danmark. Ser man på formueindkomsten, som spiller en stadig mere væsentlig rolle for virksomhederne i den globaliserede økonomi, så stiger overskuddet til rådighed for virksomhederne, og som de kunne investere for.

I virkeligheden er der tale om, at arbejdsgiver-

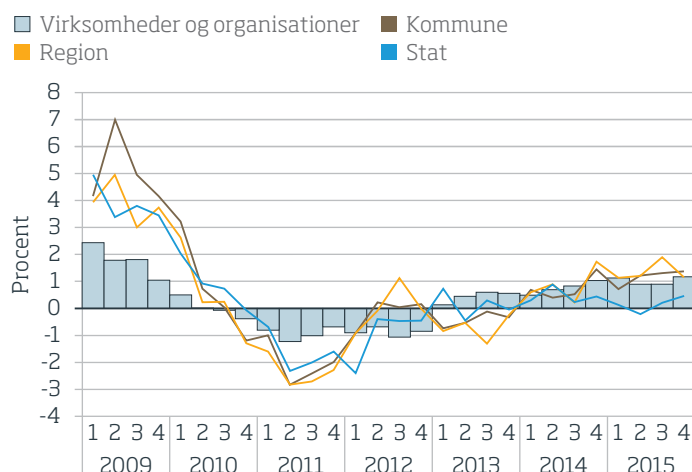
ne holder på investeringerne (se figur 3). Investeringerne, når man tager højde for afskrivninger (forbrug af kapital), er siden krisen faldet markant og står slet ikke mål med indtjeningen i virksomhederne, som er op på nogenlunde før-kriseniveau. Alene mellem 2012 og 2015 sparede erhvervsvirksomhederne i gennemsnit knapt 90 mia. kr. op om året.

Samtidig med at virksomhederne har sparet op, er der ikke holdt tilbage med udbytter til aktionærerne (se figur 4). Andelen af overskuddet, der bliver brugt til at udbetale til aktionærerne, dykkede umiddelbart efter 2009, men er siden steget og nu på et før-kriseniveau. Alene i foråret 2015 udbetalte de børsnoterede virksomheder (både finansielle og ikke-finansielle) i Danmark ikke mindre end 72 mia. kr. i aktieudbytter til deres aktionærer.

Bryd investeringsstrejken

I en situation, hvor der mangler investeringer, hvor reallønnen er stagneret og hvor ledigheden stadig tæller mindst 170.000 personer, er det tydeligt, at de private arbejdsgivere er en barriere for fuld beskæftigelse. Vi kan ikke forlade os på, at arbejdsgiverne vil investere i arbejdspladser - også selvom deres krav om mere løntilbageholdenhed og endnu højere tempo bliver imødekommet. Lønmodtagerne har allerede betalt. Hvis ikke arbejdsgiverne af sig selv vil skabe arbejdspladser, må vi få dem til det.

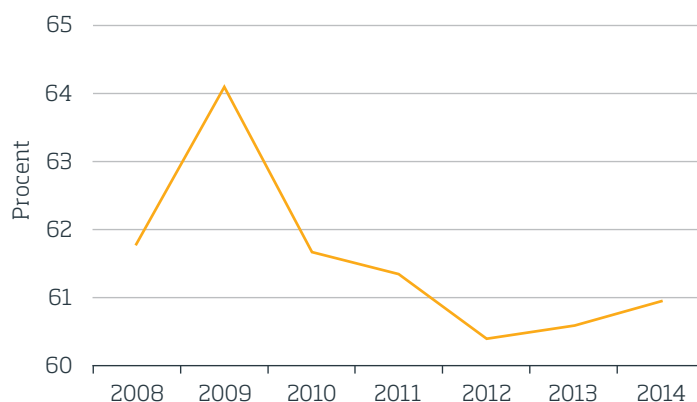
Figur 1. Reallønsudvikling i offentlig og privat, 2009-2015

Anm.: Figuren viser udviklingen i reallønnen i stat, regioner, kommuner og organisationer og virksomheder. Reallønnen er beregnet som den nominelle lønvækst minus væksten i forbrugerpriserne.

Kilde: Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Figur 2. Lønkvoten i erhvervsvirksomhederne

Anm.: Figuren viser udviklingen i lønkvoten i de ikke-finansielle selskaber. Lønkvoten er beregnet som aflønning af ansatte i procent af bruttofaktorindkomsten.

Kilde: Danmarks Statistik. Statistikbanken, Tabel NASD12, Egne beregninger.

Figur 3. Nettoinvesteringskvoter i erhvervsvirksomhederne

Anm.: Figuren viser de ikke-finansielle selskabers faste nettoinvesteringer i procent af primær nettoindkomst.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, Tabel NASD12, NASK, Egne beregninger.

Figur 4. Aktierudbytter i procent af erhvervsvirksomheders overskud

Anm.: Figuren viser de ikke-finansielle selskabers udbetalte udbytter i procent af bruttooverskud af produktioner og blandet indkomst.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, Tabel NASD12, Egne beregninger.

Det foreslår Enhedslisten

- **Det offentlige skal investere mere i arbejdspladser.** Ikke bare i infrastruktur, men i grøn omstilling, energi og velfærdsteknologi. Midlerne findes ved at øge beskatningen af private arbejdsgivers store overskud, som ikke geninvesteres, eller ved statslån, som har lav rente.
- **Højere selskabsskat.** I første omgang skal sænkelsen af selskabsskatteprocenten aftalt i Vækstplan DK (2013) rulleres tilbage. Sidenhen skal selskabsskatten øges yderligere. Indtægten skal bruges på offentlige investeringer og velfærd.
- **Beskatning af passiv kapitalanbringelse.** Der skal være en ekstra skat på passiv kapitalanbringelse, som ikke skaber arbejdspladser. Det

vil skabe incitament til at geninvestere i arbejdspladser. Eventuelle indtægter skal bruges på offentlige investeringer og velfærd.

- **Højere beskatning af aktieindkomst og -avance.** Det vil betyde, at aktionærerne beskattes hårdere, når de trækker overskud ud af virksomhederne fremfor at investere. Indtægten skal bruges på offentlige investeringer og velfærd.
- **Bedre ligning af de multinationale selskaber.** Hvis man laver en bedre indsats i SKAT for at ligne de multinationale selskaber, kan man forhindre mere af den skattetænkning, der foregår. Indtægten skal bruges på offentlige investeringer og velfærd.

EU-modstanden indtog hovedrollen på årsmødet

Næsten 500 delegerede, suppleanter og gæster tog i midten af maj til Grønnemose Skole i Gladsaxe for at afholde Enhedslistens 27. årsmøde. I år prægede særligt vores EU-politik dagsordenen.

■ Enhedslistens årsmøde

Simon Halskov, Rød+Grøn

Partiets kernetropper brugte pinsedagene på at afholde det, der i spøg er blevet kaldt venstrefløjens fætter-kusinefest: Enhedslistens årsmøde.

Maria Gjerding, klima- og miljøordfører, stod for åbningstalen, som bl.a. bød på hug til regeringens kulsorte klima- og miljøpolitik.

- Når man tilbringer ufattelig lang tid med en såkaldt miljøminister, som mener, at Danmarks frie natur findes på en kornmark. Eller med en såkaldt klimaminister, der mener, at opsætning af nye vindmøller går alt, alt for stærkt. Eller en vækstminister, der ser Danmarks enestående, vilde og uspolerede natur ved kysterne som uudnyttede investeringsobjekter for hotelbyggeri og turismeprojekter. Så kan jeg love for, at man glæder sig til at være sammen 444 medlemmer af Enhedslisten, sagde hun.

Tak til Johanne

Kort efter var Pernille Skipper på scenen, da folketingsgruppen skulle afgive sin beretning. En-

hedslistens nye politiske ordfører startede med at gøre status over en succesfuld folkeafstemning om Danmarks retsforbehold.

- Vi stod sammen i spidsen for et meget klart, venstreorienteret nej til at afskaffe retsforbeholdet. Vi stod fast på, at internationalt samarbejde altid skal være demokratisk. Vi stod fast på retssikkerheden. Det kan vi være rigtig stolte af, konkluderede hun og takkede partikammeraterne for den fantastiske indsats i valgkampen.

En stor tak gav Pernille Skipper også til sin forgænger, Johanne Schmidt-Nielsen, der kort før årsmødet stoppede som politisk ordfører efter syv år på posten.

- Den udvikling, vi har været igennem, er båret frem af vores stærke kollektiv. Samtidig er der en person, som i mange år har løftet utrolig meget. En person, der har givet ikke bare sit arbejdsliv og sin fritid, men også sin utrolige drivkraft, sit engagement og sit temperament til Enhedslisten. Du har mildest talt taget din del af slæbet, Johanne, fremhævede hun og kaldte Johanne på scenen, hvor hun fik blomster og klapsalver fra den fyldte sal.

Klar til EP-valg

Pinsedag bød på mange timers EU-debat. Først skulle årsmødet behandle Enhedslistens nye EU-program, hvortil der var indløbet to siders ændringsforslag. Der var generel tilfredshed med programmet, som endte med at blive vedtaget enstemmigt uden ændringer.

Herefter fulgte en mere hed debat om EU-op-

stilling. Skal Enhedslisten stille op til EU-parlamentsvalget i 2019 eller fortsat kun have kandidater på Folkebevægelsens liste, lød spørgsmålet. Et klart flertal blandt de delegerede besluttede, at Enhedslisten fremover skal opstille selvstændigt til EU, men søge valgforbund med Folkebevægelsen mod EU (læs meget mere om EU-diskussionerne på side 24-25).

Feministisk program skudt i gang

På årsmødets anden dag blev også en diskussion om et kommende feministisk delprogram skubbet i gang. Her var Khaterah Parwani, debattør og næstforkvinde i ExitCirklen (som laver samtalegrupper for mennesker, der er udsat for psykisk vold, social kontrol og religiøs social kontrol), inviteret som gæstetaler. Hun opfordrede bl.a. til at opfatte ligestillingskampen som mangfoldig.

- Vi taler en del om kvindekamp og frigørelse. Forholdet til egen krop og identitet. Løsrivelse fra normer og rammer. Men vi burde egentlig tale mere om fleksibilitet. Om evnen til at forstå, at frihed er en individuel definition, som kan modstride idealet, påpegede hun.

I år samlede de delegerede ind til Trampolinhuset på Nørrebro, der hjælper asylansøgere og flygtninge. I alt blev der overrakt 19.113 kr. til Trampolinhuset, som desuden fik indtægter fra en solidaritetsbod.

På årsmødets travleste dag blev der også vedtaget en arbejdsplan for de kommende år og valgt en ny hovedbestyrelse (se side 23).

Kvinder i undertal

Årsmødets tredje og sidste dag startede med valget af folketingskandidater. Udover kandidatudvalgets forslag var der indløbet en enkelt alternativ kandidatliste. Stillernes hovedargument var, at kvinderne altid overses, når Enhedslisten vælger folketingskandidater.

- År efter år flytter vi mændene op i forhold til deres stemmetal og kvinderne ned, påpegede Marie Lassen fra Aarhus.

Blandt fortalerne for kandidatudvalgets liste var Line Barfod fra Ydre Nørrebro. Hun betonede, at arbejdet med at skaffe flere kvindelige kandidater skal foregå mellem årsmøderne.

- Det er altså ikke i sidste panikøjeblik på årsmødet, at vi retter op på, at vi ikke har en tilstrækkeligt bred liste. Det er et langsigtet arbejde over flere år, hvis vi vil have en liste, der afspejler vores ønsker, sagde hun.

Et klart flertal endte med at stemme kandidatudvalgets liste igennem (se side 23).

Styr på økonomien

Inden borde og stole kunne samles sammen, skulle årsmødet diskutere og stemme om en række forslag til vedtægtsændringer og gennemgå partiets regnskab og budget. I forhold til sidstnævnte blev det bemærket, at der efter et par år med sløj økonomi lader til at være styr på sagerne igen.

Gennem hele årsmødet knoklede 15 aktivister fra SUF for at få hele årsmødemaskinen til at glide. De gjorde klar, stod i bar, bryggede kaffe, ryddede op og meget, meget andet. En dybfølt tak blev derfor givet videre fra Enhedslistens talere, der mødet ebbede ud.

Den sidste tale leverede Odenses ældrerådmand, Brian Skov Nielsen, inden den nye hovedbestyrelse blev kaldt på scenen for at lukke ballet ved at synge for til 'Internationale'.

Således sluttede Enhedslistens 27. årsmøde. Vi har nu et EU-delprogram, en ny arbejdsplan, et friskt hold folketingskandidater, en ny hovedbestyrelse - og er klar til at stille op til Europarlamentet i 2019.

Læs alle vedtagelser og udtalelser fra årsmødet på enhedslisten.dk/parti/aarsmoeder

Fotos: R+G

Godhavnsdrene fik græsrodsprisen

Meningen med Enhedslistens Græsrodspris er at opmuntre de frivillige, som er forudsætningen for et levende demokrati. Et demokrati, der også tør kaste et kritisk blik bagud, så vi kan råde bod på og lære af fortidens fejl.

I år gik prisen til de såkaldte 'godhavnsdrene', der stædigt har kæmpet for en officiel undskyldning for de horrible forhold, de voksede op under på børnehjemmet Godhavn.

Pernille Skipper har som socialordfører støttet godhavnsdrenenes kamp og var derfor særligt glad for, at græsrodsprisen endte hos dem.

- De har kæmpet gennem retssystemet, tre forskellige regeringer og et utal af socialministre for at få den undskyldning, de har krav på. Men de møder hele tiden nye krumspring. Det er så urimeligt, siger hun og uddyber:

- Godhavnsdrene blev svigtet af den danske stat, der havde dem i sin varetægt. De blev udsat for vold, overgreb og afskyeligheder. De har som minimum krav på en undskyldning.

Kammeratlig hilsen fra Podemos

Omkring 30 politiske kammerater fra udlandet gæstede årsmødet. Blandt dem var Pablo Bustinduy, udenrigsordfører for spanske Podemos. Han ønskede Enhedslisten tillykke med fremgangen, takkede for at stå fast på en human flygtningepolitik og fortalte om nogle af de erfaringer, Podemos har gjort sig.

- Vi har forstået, at den politiske stil og det sprog, vi tidligere brugte på venstrefløj, opstillede barrierer. Vi har en enorm mulighed for at bevæge os ud over de historiske begrænsninger. I dag har vi den samme analyse og de samme mål - men vi har ændret vores strategi, forklarede Pablo Bustinduy.

Podemos fik ved EU-parlamentsvalget i 2014 otte procent af stemmerne. I 2015 fik partiet 16 procent ved regionalvalget i Spanien - og sidst på året næsten 21 procent af stemmerne ved parlamentsvalget. Den 26. juni skal spanierne til urnerne igen, da de gamle magtpartier ikke kan nå til enighed om en regeringsdannelse. Op til valget har Podemos og Izquierda Unida (Spaniens pendant til Enhedslisten) dannet en fællesliste, der i skrivende stund står til at få over 25 procent af stemmerne.

Vores nye hovedbestyrelse

Christian Juhl, Silkeborg
Per Clausen, Aalborg
Signe Færch, Brønshøj
Rasmus Vestergaard Madsen, Aarhus
Rosa Lund, Nørrebro Park
Jakob Sølvhøj, Herlev
Lole Møller, Amager Øst
Rasmus Falck Østergaard, Aalborg
Katrine Toft Mikkelsen, Brønshøj
Marianne Rosenkvist, Amager Vest
Else Kayser, Aarhus
Jakob Nerup, Frederiksberg
Astrid Vang Hansen, Frederiksberg
Anne O. Jørgensen, Nørrebro Park
Daniel Panduro, Frederiksberg
Lasse P. N. Olsen, Aalborg
Helge Bo Jensen, Albertslund
Jeanne Toxværd, Gentofte
Michael Voss, Frederiksberg
Mikkel Warming, Sydhavnen
Maja W. Albrechtsen, Aarhus
Gunnel Starck, Indre By
Allan Krautwald, Svendborg
Per Monnerup, Holstebro, Lemvig, Struer
Hans Jørgen Vad, Aarhus

Årsmøde 2016

Spidskandidater til Folketinget

1. Pernille Skipper (København 1)
2. Christian Juhl (Sjælland 1)
3. Nikolaj Villumsen (Østjylland 1)
4. Søren Søndergaard (Københavns Omegn 1)
5. Rune Lund (Fyn 1)
6. Finn Sørensen (København 2)
7. Stine Brix (Nordjylland 1)
8. Henning Hyllested (Sydjylland 1)
9. Maria Reumert Gjerding (Nordsjælland 1)
10. Jakob Sølvhøj (Vestjylland 1)
11. Eva Flyvholm (Sjælland 2)
12. Rosa Lund (København 3)
13. Søren Egge Rasmussen (Østjylland 2)
14. Victoria Risbjerg Velasquez (Fyn 2)
15. Jette Gottlieb (København 4)
16. Peder Hvelplund (Nordjylland 2)
17. Ibrahim Benli (Københavns Omegn 2)
18. Rasmus Vestergaard (Sydjylland 2)
19. Maria Temponeras (Østjylland 3)
20. Gunnel Starck (København 5)
21. Jonathan Simmel (Sjælland 3)

Enhedslisten **står fast** på EU-modstanden - og stiller op selvstændigt

På årsmødets anden dag var vores nye delprogram om EU til debat. Herefter fulgte den længe ventede diskussion om, hvorvidt Enhedslisten selv skal stille op til næste Europaparlamentsvalg, eller om vi fortsat kun skal stille op på Folkebevægelsens liste. Debatten om delprogrammet var præget af ro og enighed om, at vi er EU-modstandere, mens der var flere følelser på spil i diskussionen om 'ja' eller 'nej' til selvstændig opstilling.

EU-debat

Anne Overgaard Jørgensen, Rød+Grøn

Debatten blev skudt i gang af Hovedbestyrelsen, der ved Astrid Østergaard fremlagde sit tre siders lange forslag til et delprogram om EU. Programmet er bygget op af ti mindre afsnit, der rummer en analyse af EU's udvikling og rød-grøn kritik af EU med det sigende navn *Det mener Enhedslisten om EU*. Efter fremlæggelsen af delprogrammet blev der åbnet for debat af de 13 ændringsforslag (i alt to sider), der var blevet stillet til delprogrammet.

Overvejende ros til delprogrammet

Langt overvejende var der ros til delprogrammet. Flere årsmødedeltagere slog fast, at papiret var let at forstå, trods det komplicerede emne, og rummede gode analyser. Inger V. Johansen fra Europapolitisk Udvalg bemærkede, at programmet repræsenterer den samme EU-analyse, som Enhedslisten har haft, lige siden partiets første leveår.

- Det nye udspil til EU-programmet viser, at vores hidtidige analyse af EU holder og stadig er aktuel. Vi har en solid forståelse af EU og står stærkere end de EU reformistiske partier, der har haft svært ved at forklare deres politik, påpegede hun.

Jean Thierry fra Nordvest talte for sine ændringsforslag, der udpenslede, at vi er et EU-modstanderparti. Jonas Paludan fra Roskilde fremhævede, at det faktum, at der kun var to sølle sider med ændringsforslag, indikerede, at det var et godt delprogram. Han fortsatte med at slå fast,

at mange uden for partiet har svært ved at forstå vores EU modstand. Vi skal derfor forklare, hvorfor EU er en del af problemet.

Vores alternativer til EU

Der blev dog fra talerstolen formuleret en væsentlig kritik af papiret, nemlig at det ikke rummede nok om vores alternativ til EU. Bl.a. blev der fra talerstolen efterlyst en klarere beskrivelse af vores offensive, socialistiske EU-politik. Det

synspunkt blev gentaget af Christian Juhl, der påpegede, at vi som parti mangler en analyse af, hvad vi vil.

- Folkebevægelsen er i gang med version 3 af en debat, hvor de tegner alternativer til EU og viser, at der er valgmuligheder. Vi skal som parti blive bedre til at diskutere EU og tale om, hvad vi vil gøre, når vi kommer ud af EU, efterlyste Christian.

Pia Boisen fra Lyngby mente også, at vi skal fortsætte med at forholde os til EU og komme med alternativer til det nuværende EU. Michael Voss fra Frederiksberg foldede EU-modstanden ud ved at slå fast, at vi vil ud af EU, men at vi også, når Danmark er kommet ud af EU, vil fortsætte vores arbejde med at svække EU.

- Vores EU-modstand ender ikke før EU er væk, fastslog han.

Line Barfod fra Ydre Nørrebro kom med håndgribelige forslag til vores alternativ til EU.

Christian Juhl på talerstolen.

Foto: Sonja Jacobi

- Vi ønsker et andet europæisk samarbejde, der bygger på demokrati. F.eks. er de nordiske landes samarbejde et sted at hente inspiration. Det er lykkedes, fordi befolkningerne vil det. Et nyt europæisk samarbejde skal bygge på hensynet til mennesker - ikke storkapitalen, sagde hun.

Astrid Vang Hansen fra Frederiksberg gik på talerstolen for at minde om, at vores klasse skal organisere sig, finde modsvar i Europa og hermed opbygge alternativer, så vi ikke venter til EU stopper.

Efter debatten valgt et enstemmigt årsmøde at vedtage EU-delprogrammet. Alle ændringsforslag blev stemt ned.

Fortsætte på liste N eller gå selv?

Da delprogrammet var blevet vedtaget, var det tid til at diskutere, om vi som parti skulle fortsætte med at anbefale folk at stemme på Folkebevægelsen mod EU eller stille op selv. Altså forslag 4.1 eller forslag 4.2.

Forslag 4.1 blev præsenteret af folketingsmedlem Christian Juhl. Han gjorde det klart, at emnet var hjerteblod for ham.

- Enhedslisten er født ud af EF-modstanden i Folkebevægelsen. Derfor skal partiet ikke vende den ryggen og stille op selvstændigt. Prisen er for dyr, for måske dør Folkebevægelsen, hvis Enhedslisten stiller op alene. Det kan vi ikke være bekendt, advarede Christian og fortsatte:

- Vi skal i stedet bruge Folkebevægelsen til at opbygge modstand mod EU. Tiden er inde til

EU-modstand og til at få en afstemning om at få Danmark ud af EU. Det er spild af god venstrefløj, hvis vi stiller op alene, sluttede Christian Juhl.

Forslag 4.2 blev præsenteret af folketingsmedlem Rune Lund. Han plæderede således for, at Enhedslisten skal stille op selvstændigt til næste Europa-parlamentsvalg. Han henstillede dog til, at Enhedslisten i valgkampen samarbejder tæt med Folkebevægelsen og går i valgforbund med liste N.

- Vi kan på den vis bedst fremme en rød og grøn EU-modstand. Vi skal appellere til de af vores vælgere, der ikke stemte på Folkebevægelsen til sidste EU-parlamentsvalg. Ved at stille selvstændigt op i valgforbund sammen med Folkebevægelsen kan vi sikre os flest mandater i Europa-Parlamentet, argumenterede han.

Sammen er vi stærkest

Herefter åbnede debatten om forslag 4.1 eller 4.2. Lidt flere gik på talerstolen for at bakke op om selvstændig opstilling, men der blev ivrigt argumenteret for begge forslag.

Jakob Lindblom fra Aarhus indledte debatten med at slå fast, at Folkebevægelsen har det godt.

- Ja den har huller på landkortet, men den er i fremvækst. Hvis vi som parti mener det med bevægelser alvorligt, bør vi opbygge Folkebevægelsen fremfor at stille op alene, mente Jakob.

Andre argumenter for forslag 4.1 var, at Enhedslisten ikke skal slagte Folkebevægelsen nu, hvor vi selv er stærke. Det blev også beto-

net, at al erfaring fra andre bevægelser viser, at det er bedst at kæmpe i forening. Endnu et argument var, at Folkebevægelsen er bedst med Enhedslisten, og Enhedslisten bedst med Folkebevægelsen. Endelig fremhævede modstanderne mod selvstændig opstilling, at EU er storkapitalens system, og at vi er nødt til at skabe en fælles stærk folkefront mod det.

Et mandat til hver er muligt

Blandt fortalere for selvstændig opstilling var Eva Milsted fra Blågård, Nørrebro. Hun mente ikke, at det vil svække Folkebevægelsen, som hun i øvrigt selv er mangeårigt medlem af.

- Folkebevægelsen magter ikke opgaven med at løfte den progressive EU-modstand. Mange føler sig ikke repræsenteret af Folkebevægelsen, og mange af de nye vælgere stemmer i stedet på SF sagde Eva.

Adskillige fortalere for selvstændig opstilling slog fast, at det kommer til at kræve et massivt arbejde for vores parti at stille op selvstændigt - men hvis det lykkes, kan både Enhedslisten og Folkebevægelsen vinde et mandat. Det blev også fremført, at selvstændig opstilling rummer et kæmpe potentiale for at styrke den progressive EU-modstand.

Til den afsluttende afstemning stemte 86 delegerede på forslag 4.1, mens forslag 4.2 fik 241 stemmer. 17 stemte blankt. Dermed skal Enhedslisten stille op til Europaparlamentsvalget i 2019 og vil søge valgforbund med Folkebevægelsen.

Musik **til bevægelserne**, der vil gøre op med systemet

Der er behov for en genpolitisering af hverdagslivet, mener sanger og musiker Karina Willumsen. Rød+Grøn har mødt hende til en snak om de "Sociale Rekvisitter", der er titlen på hendes debutalbum.

■ Kultur

Lole Møller, Rød+Grøn

- Jeg vil være rigtig glad, hvis jeg kan være med til at genoplive traditionen med at udgive politiske sange. Sange kan sætte gang i debatten og være med til at understøtte de bevægelser, der ønsker at gøre op med de stramme rammer, det eksisterende system sætter for os, mener Karina Willumsen.

Efter 38 års musikalsk stilhed udgiver foreningen Demos hendes debutalbum, og den unge musiker taler varmt om samarbejdet.

- Det er det helt rigtige sted for mig at udgive og en inspirerende forening at være en del af, fortæller Karina.

Med humor og satire

Det er nemt at blive modløs og desillusioneret, når systemet gør os magtesløse og fratager os drømmen om forandring.

- De muntre sange og satiren er for mig en måde at overleve på og samtidig en kommentar til tidens absurditeter, forklarer Karina.

Hendes tekster indeholder ramsaltede bemærkninger om, hvordan vi sidder 'med øjnene på Vild med dans, mens landet går i krig', og om hvordan 'vennerne sidder på Politikens redaktion, hvor de skriver lidt, drikker kaffe og prøver ikke at krænke nogen'. Der spørges forventningsfuldt: Mon de rejser sig og slås og danner feministisk front med os? Der er humoristiske fortællinger om, hvordan vi afskyr alt, hvad der er normativt og konformt. Hvordan vi gerne vil være sådan lidt asociale og unormale, men alligevel bliver fanget af tidens tendenser.

Hvad gør vi egentlig for revolutionen

Vi vil så gerne gøre det rigtige, vi vil være på det godes side. Men vi er alligevel optaget af at vælge den rig-

tige kost, den rigtige skole, den rigtige iPhone.

- Og hvem pokker har solgt os drømmen om det helt rigtige køkken-alrum? Det er lige så meget en kritik af mig selv, for jeg er jo også en del af det hurlumhej, vedgår Karina.

Ingen slipper udenom, og det er der ingen grund til at skamme sig.

- Jeg spiser for fanden da også slik! Vi skal ikke fjerne menneskets ret til trøst og til at dulme angst, men vi skal handle på angsten og uretfærdigheden i fællesskab. Det er bedre end at sidde alene tilbage med en politisk depression, mener hun.

Opvokset i en tid med recession

Nogle verselinjer fra albummet lyder sådan:

Vil du netværke med mig?

Jeg lover jeg ik' er kommet for at nasse,

jeg er selv en del af den intellektuelle,

ressourcestærke, akademiske

og midlertidigt arbejdsløse klasse

Karina har her hentet inspiration i sit eget liv, da hun for et par år siden stod som nyuddannet cand.soc. i jobcentret og blev bedt om at smi-

de eksamensbeviset ud og netværke i stedet.

Vreden ulmer i Karinas stemme, når hun fortæller om, hvordan arbejdsløse bliver stigmatiseret, om hvordan der må gøres op med arbejdet som eneste identitetsmarkør.

- Som om mennesker ikke er noget i deres egen ret. Folk føler sgu, de ikke eksisterer! Tænk, hvis vi kunne deles om arbejdet, så folk ikke skal slås med hinanden. Tænk hvis vi fik sagt fra!

For systemet er problemet og systemet det er os.

Bryd det ned og byg det op

- Vi skal erobre tiden tilbage, lave politik og kramme hinanden, slutter Karina.

Lolland-Falster slås for **ny livline**

Gennem de seneste måneder har befolkningen på Lolland-Falster kæmpet for en ny Storstrømsbro. Den nuværende bro smuldrer og skal jævnt hen repareres, så al togforbindelse til Sydhavsøerne jævnlige stoppes.

Transport

Per Markmøller, Lolland

Storstrømsbroen er en livline til resten af landet og af stor betydning for tusinder af pendlere, der skal krydse broen hver dag for at komme på arbejde. Der er projekteret en ny bro til opførelse fra i år og frem til

2021. Men da regeringen fremlagde deres finanslovsforslag for 2016, var påbegyndelsen af den nye bro fjernet. Det skabte røre i landsdelen. Enhedslisten stillede ændringsforslag til finansloven om at føre pengene tilbage igen - kun Alternativet og SF støttede forslaget.

Siden har der udfoldet sig en hef-

tig aktivitet på Lolland-Falster. Der er indsamlet over 6000 underskrifter for en ny bro. Den største manifestation var et stort folkemøde på Masnedø den 10. april, hvor deltagerne, med udsigt til den forfaldne bro, markerede kravet om en ny bro.

Borgerlige vrider sig

I disse aktiviteter har Enhedslisten på Sydhavsøerne stået ganske centralt. Især omkring folkemødet var partiet synligt med campingvogn, telt og transportordfører Henning Hyllested som taler. De øvrige politiske kræfter i landsdelen har vre-

det sig i frustration over deres moderpartier, der ikke er til at rokke. Især de lokale folketingsmedlemmer fra Venstre og DF har det svært. De foregøgler alle at være de store forkæmpere for den faste forbindelse.

Gennem disse aktiviteter har vi på Lolland-Falster indhøstet gode erfaringer med vekselvirkning mellem partiets parlamentariske arbejde og den lokale indsats. Især Henning Hyllested men også Eva Flyvholm, der ligeledes sidder i Folketingets transportudvalg, har vi spillet bold med for at udvikle politik og aktiviteter.

Grønt **folketræf** gæstede Hvalsø

Hvordan kan alle dele af samfundet fundamentalt omstilles til økologiske og bæredygtige kredsløb? Det spørgsmål lå til grund for folketræffet "Det fælles bedste", der i april blev afholdt i Hvalsø på Midtjylland.

Klima- og miljø

Jørgen Holst, organisationssekretær i Region Sjælland

Bag "Det fælles bedste" stod otte mindre økologiske foreninger: Landsforeningerne Økosamfund, Økologisk Byggeri, Praktisk Økologi, Slow food, Omstilling nu, Permakultur og Københavns fødevarerefælleskab. Forud var gået to år med forberedelser. Årets folketræf var nemlig en videreførelse af et tidligere succesfyldt træf på Samsø for to år siden. Denne gang var ambitionerne bare en hel del større.

Aktive liste Ø

Det tre dage lange folketræf bød på ca. 200 workshops, samt flere hundrede udstillinger og aktiviteter indendørs og udendørs. Den sidste dag var afsat til at etablere og diskutere i lokale netværk. Et af formålene var at udvikle en masse gode idéer og forslag til fremme af økologiske og miljøpolitiske tiltag. Både til brug her og nu, men også videre frem mod kommunalvalget i 2017.

Enhedslisten i Region Sjælland og vores grønne ordførere Søren Egge og Maria Gjerding sammensatte et bredt program for partiets deltagelse. Vi havde en markedsbod med vores politiske materialer. Vi arrangerede fem workshops, spændende fra økologisk landbrugspolitik til

debatter om vegetar- og veganerholdninger. Vi gennemførte en stor og velbesøgt paneldebat mellem miljøordførerne Maria Gjerding (Ø), Lisbeth Bech Poulsen (SF) og Christian Poll (Å), samt Per Kølster fra Økologisk Landsforening og Trine Krebs fra Praktisk Økologi.

Nyt træf om to år

Rigtig mange folk fra Enhedslisten kiggede forbi folketræffet for at se udstillingerne og deltage i workshops og paneldebat. Og med et generelt flot fremmøde af alle mulige miljøinteresserede udtrykker dette folketræf en voksende erkendelse af behovet for at samle forskellige initiativer og foreninger, der kæmper for grøn omstilling i Danmark. Men perspektivet om udviklingen af en egentlig miljøbevægelse og debatten om, hvordan den kunne organiseres og samarbejde med andre større folkelige bevægelser, druknede lidt i snak om her og nu-løsninger; "Hvordan kan jeg selv dyrke lidt økologiske gulerødder i min baghave?", "skal jeg købe en el-cykel?" osv.

Ifølge arrangørernes skøn kom der over dobbelt så mange mennesker forbi "Det fælles bedste", som der skulle til for at arrangementet kunne løbe rundt, så træffet må siges at have været en stor succes. Der er således også allerede planer om et opfølgende grønt folketræf om to år.

Tag med på Enhedslistens sommerlejr

24.-31. juli. Bråskovgård Efterskole,
Hornslyd.

I år handler sommerlejren om fremtiden.

Hvad er det, vi ønsker os, hvad er det vil vi have? Hvordan skal forholdet mellem familie og arbejde se ud, skal vi have borgerløn? Hvordan skal vi uddanne os, hvad med kunst og kultur? Hvordan skaber vi et bæredygtigt samfund, hvor naturen får sin ret? Hvad med de grundlæggende elementer i kapitalismen og pengeøkonomi? Og hvad med feminismen?

Eller med andre ord: Hvordan skal den socialisme være, som Enhedslisten ser som afløser for kapitalismen? Hvordan gør vi vores vision konkret, nærværende og tillokkende?

Indtil videre er følgende oplæg/diskussioner planlagt:

- Debat om borgerløn.
- Diskussion om nyt feminismeprogram, som skal behandles på årsmødet 2017.
- Oplæg om Rosa Luxemborg v. Per Clausen.
- 30 timers arbejdsuge, hvordan lader det sig gøre?
- Debataften med hovedbestyrelsen og folketingsgruppen.

Der vil som sædvanlig være en børnegruppe og en ungdomsgruppe. Der er gode handicapforhold på skolen, både for kørestolsbrugere og gangbesværede.

Læs mere på sommerlejr.nu.

Solidaritetstur til Palæstina

Palæstina-udvalget arrangerer i uge 42 en solidaritetstur til Vestbredden især for folk, der ikke har besøgt Palæstina før. Vi skal opleve muren, bosættelserne, checkpoints, og hvordan besættelsen trækker sine dybe spor overalt i hverdagslivet. Vi skal møde folk, der arbejder med at forsvare menneskerettighederne og for en anderledes fremtid i frihed.

Har du lyst til at tage med, eller ønsker flere oplysninger, herunder at få tilsendt rapporten fra sidste års Palæstinarejse, så skriv en mail senest d. 1. juli til ingegalsgaard@gmail.com

European Lefts sommeruniversitet

20.-24. juli. Chianciano Terme, Toscana, Italien.

Sommeruniversitetet er en enestående mulighed for at deltage i et væld af seminarer, workshops og andre arrangementer, og diskutere med andre fra den europæiske venstrefløj. Aktuelle emner tages op på sommeruniversitetet, f.eks. EU's krise og venstrefløjens alternativer, social usikkerhed og arbejdsløshed, arbejdstidsnedsættelse, kampen mod TTIP, migranter, flygtninge og krig, klimaforandring og kampen om naturressourcer. Det feministiske netværk EL-fem er til stede i panelerne og i workshops.

Deltagere skal selv betale rejse til enten Rom eller Firenze, hvorfra der er togforbindelse til Chianciano Terme. Sandsynligvis arrangeres der også bustransport fra Rom.

Giv besked til EuropaPolitisk Udvalg (EPU), hvis du er interesseret i at deltage. Mere info: Inger V. Johansen (EPU's koordinationsgruppe), inger.v.johansen@macinfo.dk

Se også www.european-left.org

Kurdistan-solidaritetsgruppen

Som alle dagligt kan læse i medierne, står kurderne i en meget vanskelig kamp for demokrati og menneskerettigheder. Derfor er Enhedslistens solidaritetsarbejde vigtigere end nogensinde. Interesserede kan komme med i gruppen og/eller modtage gruppens materialer ved at skrive til KSG's kontraktperson Søren Søndergaard på soren.sondergaard@ft.dk.

Resten af møderne i 2016 er fastsat til: **onsdag den 22. juni, mandag den 5. september, onsdag den 5. oktober, tirsdag den 1. november og mandag den 5. december.**

Vi opfordrer alle Enhedslistens afdelinger til at holde et medlemsmøde eller et offentligt møde om det kurdiske spørgsmål i løbet af 2016. Oplægsholdere kan bestilles ved henvendelse til gruppens kontaktperson.

Generalforsamling i Enhedslisten **Rødovre**

30. maj kl. 19.30. Rødovregård, Kirkesvinget 1, Rødovre.

Efter generalforsamlingen vil de delegerede berette fra Enhedslistens årsmøde.

Hjælp kulturudvalget

Kulturelle oplevelser skal være en ret for alle.

Efter at kulturudvalget har udviklet pjecen om Enhedslistens kulturpolitik over åbenhed, mangfoldighed, viden og mulighed for deltagelse, skal vi undersøge økonomi og andre vilkår for menneskers udfoldelse på tværs og på egne præmisser.

Vi har brug for jeres rapporter og forslag, kendskab til scener og videodokumentationer. Send jeres kommentarer direkte til os. Måske er du en ildsjæl, som vil støtte vort arbejde i udvalget.

Mere info: kultur.enhedslisten.dk

Kontakt: bo@basboll.dk (udvalgets kontaktperson)

Enhedslisten havde
den 27. maj
9.592 medlemmer.

Barselsvikar søges til Enhedslisten i Region Hovedstaden

Enhedslisten i Region H søger barselsvikar for regionssekretæren fra 1. september og minimum et halvt år frem. Arbejdstiden er 20 timer om ugen. Der vil være 14 dages overlap med den nuværende sekretær fra 1. til 15. september.

Arbejdsopgaverne er: Almindelig sekretærbistand for regionsledelsen. Kommunikation mellem ledelse, regionsrådsgruppen og de 5.000 medlemmer af Enhedslisten i Region H, herunder redaktion af regionens hjemmeside. Hjælp til de afdelinger i regionen, som har brug for støtte organisatorisk eller politisk. Bistand til kassereren med løbende bogføring og regnskabsførelse. Organisering af demokratiet - repræsentantskabsmøder, storkredsmøder, folketingskandidatopstilling mv. Da der er lokalvalg til kommuner og regioner i november 2017, vil der også være en del arbejde med at forberede opstillinger, valgprogram mv. fra sidst på året.

Du skal være medlem af Enhedslisten eller blive det i forbindelse med ansættelsen. Stillingen aflønnes med Enhedslistens enhedsløn, som pr. 1. april er 212,54 i timen, svarende til 18.405,97 kr. per måned for 20 timer om ugen.

Du kan få mere at vide om stillingen ved at henvende dig til den nuværende hovedstadssekretær, Mette Bang Larsen, på 50136949 eller medlem af regionsledelsen Gunna Starck på 33117921.

Ansøgninger skal være Regionsledelsen i hænde senest 21. juni kl. 12. Ansøgninger sendes til: hovedstad@enhedslisten.dk

Læs hele stillingsopslaget
på Enhedslistens hjemmeside.

Enhedslisten

Erfaren organisator med fokus på kampagner, kurser og træf

Enhedslisten søger stærk organisator, der sammen med Enhedslistens øvrige organisationsteam skal arbejde med at opbygge organisationen på landsplan. Enhedslistens mål er at blive et landsdækkende politisk handlingsfællesskab, og du vil blive ansat i en periode, hvor partiet er i fuld gang med at styrke organisationen på både kommunalt og regionalt plan frem mod kommune- og regionsvalget i 2017.

I teamet har hver ansat sit særlige fokusområde, hvor dit vil være kampagner, kurser og træf for partiets medlemmer og lokalafdelinger. Du får desuden også hovedansvar for kontakten til en del af lokalafdelingerne i landet.

Arbejdstiden er 37 timer pr. uge, men kan variere fra uge til uge. Da en del af arbejdet foregår i samarbejde med frivillige i hele landet må der påregnes aften- og weekendarbejde og en del rejsetid.

Vores enhedsløn er 34.077 kr./måned. Enhedslisten har en pensionsordning der følger CO- Industris overenskomst, hvilket pt. betyder 8%/4%. Overarbejde afspadseres 1:1. Du skal være/blive medlem af Enhedslisten. Tiltrædelse pr. d. 1. august 2016.

Eventuelle spørgsmål rettes til konst. sekretariatsleder Mette Grimstrup, tlf. 22100090.

Ansøgningen skal være os i hænde senest 17. juni kl. 12, og sendes pr. mail til: landskontoret@enhedslisten.dk. Ansøgningen mærkes "Organisator med fokus på kampagner, kurser og træf".

Læs hele stillingsopslaget
på Enhedslistens hjemmeside.

Enhedslisten

Hovedbestyrelsen diskuterede den nye forordning for det overstatslige Europol, som har elementer, vi enten er helt imod eller stærkt kritiske overfor. Heriblandt flere beføjelser til bekæmpelse af terrorisme og cybercrime og indirekte censur, hvor udtalelser kan fjernes fra hjemmesider og sociale medier.

Europol, oprør og økonomi

Kontrollen af Europol er henlagt til en 'fælles parlamentarisk kontrolgruppe'. Kontrollen er utilstrækkelig, og det kræver skærpet opmærksomhed på retssikkerheden.

Under valgkampen gav Enhedslisten sin støtte til forhandlinger om en parallelaftale. Men dermed har vi ikke forpligtet os til at støtte en endelig aftale.

Det har ligget i kortene, at regeringen ville gå efter at inddrage flere retsakter i forhandlingerne og støtte registret, der giver adgang til flypassagers rejseoplysninger. Det er vi imod.

I debatten på sidste hovedbestyrelsesmøde inden årsmødet faldt der kritiske bemærkninger om den tiltagende overvågning og opbygningen af nye strukturer (begrundet i krigen mod terror) og den manglende kontrol af og indsigt i, hvad der udveksles oplysninger om. Der blev efterlyst mere viden om, hvad et overstatsligt Europol efterforsker: skattely eller børneporno? Har vi under valgkampen skabt for positive forventninger til indholdet i en parallelaftale? Hovedbestyrelsen konkluderede, at Enhedslistens støtte til en parallelaftale vil være helt afhængig af det konkrete indhold. Vi støtter ikke en dårlig aftale.

Det kommunale oprør

Mobiliseringen til aktionsdagen den 12. maj var et centralt punkt på dagsordenen. Mobiliseringen skønnedes at være så stærk, at den kunne påvirke den politiske dagsorden og KL-toppens forhandlinger med regeringen. Det har haft betydning, at Enhedslisten er styrket som parti og repræsenteret i byrådene landet over. Samtidig er det lykkedes at inddrage mange fagligt aktive. Foran ligger en stor opgave med at fastholde og udbygge de mange lokale initiativer vendt mod milliardnedskæringerne og bevare fællesskabet på tværs af kommunerne.

På de indre linjer

Økonomiske prognoser er altid usikre, men økonomien synes nu i god gænge. Der skal fortsat spares på lønudgifterne. Men tendensen er positiv. Kontingentindtægterne er voksende på grund af bedre opfølgning og færre sletninger. Der er blevet råd til optopning af stillinger lokalt. Der hensættes flere midler til vikardækning i tilfælde af sygdom, og egenkapitalen opbygges langsomt.

Der gennemføres en omstrukturering på Landskontoret med fokus på at sikre større tilgængelighed og mere støtte til lokalafdelingerne. Samtidig skal evnen til at handle hurtigt, når den politiske udvikling kræver det, styrkes. Endelig arbejdes der på at udbygge samarbejdet med sekretariatet på Christiansborg og en tættere kontakt til Hovedbestyrelsen.

Endelig kunne Hovedbestyrelsen nikke til et gennearbejdet produktionspolitisk program, der giver gode bud på, hvad vi gør ved arbejdsløsheden, investeringskrisen og den sociale, økologiske og klimamæssige krise.

Lole Møller

Medlem af Enhedslistens Hovedbestyrelse

Indlæg til debatten må højst fylde 2.000 enheder (inkl. mellemrum). Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte eller returnere indlæg, der overskrider denne grænse. Fremhævelser i teksten markeres udelukkende med kursiv. Forfatterens navn angives med navn og Enhedsliste-afdeling, evt. tillidshverv i Enhedslisten. Indlæg bringes så vidt muligt i det førstkommande nummer, efter det er modtaget.

Redaktionen

Emne

Endelig lidt frisk luft omkring EU

Per Harry Hansen, Fredericia

Hanne Schmidt spørger, hvor mange EU-glade medlemmer vi har. I hvert fald Arne Mortensen, Christianshavn, og mig selv. EL burde kæmpe for en ændring af EU til en føderal demokratisk stat - sådan! United States of Europe, USE.

EU-parlamentet er lige nu de reaktionære kræfters politiske scene, hvilket man jo godt kan se som en god grund til at forlade EU.

Christiansborg er lige nu de reaktionære kræfters politiske scene. Er det så også en god grund for Fredericia til at forlade Christiansborg?

EL skal selvfølgelig om muligt ind på EU-scenen og der føre socialistisk politik præcis som i Frederi-

cia og alle andre hjemlige andedamme, herunder den største og aller mest provinsielle andedam på Christiansborg.

Vi skal ikke i listeforbund med Folkebevægelsen, som ikke er for socialisme, men bare imod EU. Måske skal vi i listeforbund med Alternativet, når Alternativet måske engang har afsløret, hvad det egentlig er alternativ til.

Elisabeth Bergsøe og Carsten Rasmussen påpeger korrekt, at kun 18,07 % af ELs medlemmer stemte ja. Det kan vistnok ikke binde Hovedbestyrelsen, så - den der lever, får se! I mine 45 Glistrup-sekunder kan jeg jo så blive nødt til at stemme på SF.

Afventer således i spænding 14. maj og 23. juni!

Solcellesagen

Andreas Theil, Hvidovre

Da nyheden om, at et flertal på Christiansborg havde valgt med øjeblikkelig virkning at lukke 60/40-ordningen for solcelletilskud, ramte medierne, blev jeg først rigtig ærgerlig. Men da jeg læste, at alle partier med undtagelse af Alternativet havde bakket op om det, blev jeg mildest talt forbløffet.

Har Enhedslisten virkelig bakket op om dette?

Jeg har efterfølgende læst nogle artikler om sagen og kan forstå, at det er en enkelt person og et enkelt firma, der har sendt så stor en ansøgning, at det vil koste staten 10 milliarder kroner.

Men jeg står stadig ret uforstående hen. Er det ikke bare en ansøgning, vedkommende har sendt? Den kan man vel i udvalget enten helt afvise eller nøjes med

at give tilskud til en del af projektet. Hvis dette ikke var muligt, kunne man i Folketinget vedtage en topgrænse for ansøgningsbeløb i stedet for en hel afskaffelse af ordningen.

Når det er sagt, har man så blot afvist ansøger udelukkende på baggrund af økonomi? Har man slet ikke kigget ansøgningsteksten igennem? Tænk, hvis der rent faktisk var tale om et langsigtet seriøst miljøperspektiv, der kom klimaet til gode. Var det så ikke værd at nærstudere og måske kaste nogle penge efter...?

Jeg ved godt, at Enhedslistens 12 mandater ikke kunne have flyttet alverden i beslutningsprocessen, men derfor vil jeg stadig rigtig gerne høre fra Folketingsgruppen, hvorfor Enhedslisten har stemt for nedlæggelse af denne ordning.

Svar til Andreas Theil

Søren Egge Rasmussen, energjordfører

Hastebehandlingen var ikke en nem sag, men når en person laver 7000 ansøgninger for 98 lodsejere, er der desværre gået for meget spekulation i det.

Enhedslisten støtter, at solceller kommer til at dække en større del af elforsyningen. Og oven på lovindgrebet mod 60/40-støtteordningen har vi brug for at opfinde en ny ordning som kan fremme store solcelleanlæg.

Vi valgte at støtte lovforslaget med stop for 60/40 ordningen for at undgå, at hele solcelleudbygningen sker i form af kommercielle anlæg, som der åbenbart var gået spekulation i. Ændringsforslag hvor anlæg på tagflader blev fritaget for indgrebet, var desværre ikke muligt pga. udsigt til langsommelig EU-behandling.

En række fornuftige anlæg i boligforeninger og kommuner bliver desværre ramt af lovindgrebet, som gennemføres som følge af grådighed blandt en lille gruppe storinvestorer. Det er urimeligt, men det har ikke været muligt at rejse et

flertal for at visse anlæg skulle friholdes for indgrebet.

Enhedslisten arbejder for, at der bliver bedre rammevilkår for, at solceller opsættes af kommuner, boligforeninger og solcellelaug. Og at vi får udnyttet store tagflader på kommunale bygninger, i boligforeninger, på idrætshaller, på store landbrugsbygninger og på industribygninger.

Ligeledes vil det være fornuftigt at bruge arealer ved tekniske anlæg som varmekærker, spildevandsanlæg og motorveje til solceller. Vi skal sikre den folkelige opbakning til den fortsatte udbygning af den vedvarende energi, og vi vil skabe bedre vilkår for solcellelaug f.eks. ved at øge afstandskravet fra 2 til 10 km for borgere der vil være medejere af et solcelleanlæg.

Jeg tror ikke, at en solcelleudbygning med store landanlæg drevet af godsejere skaber folkelig opbakning. Men jeg ser gerne at pensionskassernes milliarder kan investeres i store solcelleanlæg. Vi bør politisk sikre en bedre planlægning for udbygning af solceller, hvor folkeligt ejerskab, landskabelige interesser og lave PSO-udgifter prioriteres.

Økonomisk militærnægtelse

Birgit Horn, Aalborg

Med den største respekt for, hvad I udretter, er det alligevel med skuffelse jeg må konstatere, at der tilsyneladende intet sker mht. til økonomisk militærnægtelse. Mht. truslen om, at mit medlemskab blev hængt op på, at I ville arbejde for økonomisk militærnægtelse, så har jeg strakt lagt, og det vil nok ikke vælte Ø, at det sker. Forestående køb af ja-

gerfly hænger forude. Verden bruger 11.500 mia. kr. på våben. Nobody cares.

Læs Geo Horns lange indlæg om "Økonomisk militærnægtelse" eller gå ind på denne titel eller "Fredsskat" og se, hvad det handler om. Nemlig det uetiske i at betale den skat, der går til militæret og derved giver andre mandat til at slå ihjel, når man ikke selv vil.

Hav gode dage!

Stop købet af jagere og brug pengene til togfonden

Henning Sørensen, Norddjurs

Faldende oliepriser har bevirket, at der ikke kommer de forventede midler til togfonden, hvilket nu får flere af togfunds-forligspartierne til at ville opgive en række af de aftalte forbedringer af togdriften i vort land. Jeg er glad for, at Enheds-

listen fastholder, at forbedringerne bør gennemføres og pengene findes andre steder i statsbudgettet.

Et oplagt sted at finde pengene er ved at annullere det efter mine begreber vanvittige køb af jagere. Viggo Hørup havde ret, da han sagde om militæret: "Det gavner intet, det skader kun."

Forbered en ferie uden flyvning

● Poul Kattler, Valby

Feriesæsonen står for døren. Ligesom vi kan skære ned på forbrug af oksekød for at tilgodese klimaet, kan vi alle bidrage med at tage på ferie med klimavenlig transport. Men det er desværre sådan, at det i praksis er svært at vælge klimavenlig transport, så længe der ikke er gode togforbindelser fra Danmark sydpå. Uden et nattoget er det svært at rejse med tog fra Danmark mod de typiske feriedestinationer i Frankrig, alperne og omkring Middelhavet. Og skal man have sin cykel med, så er nattoget den eneste mulighed. "Familien Danmark" skal individuelt træffe klimavenlige transportvalg, men landets politikere må trække i arbejdstøjet i samarbejde med deres europæiske kolleger, så fly ikke er det eneste transportmiddel over landegrænserne, men at der derimod også er tog at benytte som særdeles klimavenligt alternativ.

Det er i praksis blevet umuligt at rejse på tværs af Europa med tog. Billetsalg er lukket, på nettet kan man ofte ikke se forbindelserne eller købe billetterne. Dertil kommer at nattoget på tværs af landegrænserne lukker ned - for jernbaneselskaberne føler sig ikke forpligtet til at køre både dag og nat på kommercielle vilkår. Passagererne har ikke svigtet nattogene i Europa. Passagererne véd godt at nattoget er ikke forældede og nostalgiske levn fra fortiden, sådan som politikere og jernbanecheferne gerne vil give indtryk af. Nattoget indebærer komfort, rejseglyde og er vældig praktiske. Jernbaner i Europa er klimavenlig transport. Flytrafik er derimod en trussel mod klimaet. Man kan rejse 50 gange på europæiske afstande med tog og sætte samme klimaaftryk som én gang med fly.

Facebook-begivenhed 8. juni i København, søg på: Forbered en ferie uden flyvning.

Cirkulær økonomi eller cirkulær produktion

● Lisbeth Bang Hansen, Halsnæs

Hvis man googler "cirkulær økonomi" får man uendelig mange hits, fra genanvendelse af affald over "grøn omstilling" til "fra vugge til vugge" produktionsprocesser (cradle to cradle).

Cirkulær økonomi ville være en rigtig god ide: Produktionsprocesser, hvor den ressourceteknisk - den "kapital" - arbejdsprocesserne giver, cirkulerer tilbage til produktion, reparation, innovation - og til fordeling i samfundet/opretholdelse af samfundets infrastruktur og gaver. Alt i åbne processer, gennemsigtighed og transparens.

Men det er ikke Cirkulær økonomi, der beskrives i "fra vugge til vugge"-genbrugskonceptet. Det er blot Cirkulær Produktion. Som også er en vældig rigtig ide. Dette giver mulighed for at sætte fokus på, at størstedelen af den hidtidige produktion hverken har "ryddet op efter sig" i produkter eller produktionsprocesser. Var oprydning sket, ville vi ikke have de forureningsopgaver/forureningsmasser, som vi har. En vigtig del af konsekvenser-

ne herfra er vist i Philippe Grandjeans forskning: "Chemical Brain-drain," som viser at børn skades i langt større omfang end voksne på hjernekapacitet/hjerneudviklingspotentiale fra miljøfremmede stoffer i deres omgivelser. Og denne skade vokser de sig ikke fra!

Hvis vi - som politisk parti, der ønsker at opdage og sætte projektørlys på de grundlæggende dysfunktioner i vores samfundsførelse og helst også foreslå velfungerende alternativer - medvirker i at kalde Cirkulær Produktion for Cirkulær økonomi, medvirker vi i en fordrejende løgn. Det synes jeg ikke vi skal. Jeg synes det er en god ide, at vi anstrenger os for at holde sprogets betydningsgrundlag fri af fordrejninger, løgn og spin. Så vidt muligt.

Derfor må det fastholdes at "fra vugge til vugge-produktion" er - Cirkulær Produktion.

**Tilmeld dig
nyhedsbrevet på
www.enhedslisten.dk**

Humanitær imperialism

● John Graversgaard, Aarhus

Efter Libyen-fadæsen i 2011 hvor Enhedslistens ledelse hovedløst støttede et militært angreb med "alle til rådighed stående midler" mod det selvstændige afrikanske land, er det mit indtryk at der er indtrådt en vis besindelse i Enhedslisten. Jeg vælger at se det som en styrkelse af den anti-imperialistiske linje i Enhedslisten som er grundlæggende for de revolutionære kræfter.

Interventioner ledet af NATO fører kun til folkedrab og "failed states". Den vestlige imperialism iklæder sig normalt en humanistisk forklædning når der skal interveneres militært. Noget som store dele af den europæiske venstrefløj ikke har gennemskuet. Det er spørgsmålet om man kan kalde det for en venstrefløj, hvis man ikke ser den vest-

lige imperialismes ansvar for at store dele af verden fastholdes i en afgrund af korrupsion, slum og uendelig nød og fattigdom.

Når en regering prøver at gennemføre reformer til gavn for arbejderklassen som f.eks. gratis sundhed og uddannelse og samarbejder med fagbevægelsen, så starter højrefløj i samarbejde med USA deres beskidte arbejde og forbereder folkemordet... Indonesien, Chile, Nicaragua osv. Næste mål er Venezuela, Brasilien; Bolivia, Ecuador og Argentina. Cubas eksempel må ikke brede sig og den kriminelle blokade fortsætter uændret til trods for Obamas veltalende retorik.

Lovsangen om frihed og demokrati er løgn og propaganda. Imperiet tåler ikke modstand mod sit globale herredømme som skal sikre de multinationale koncerner uhindret adgang overalt.

Tjek din **kontingentsats**

- 120 kr. pr. halvår, hvis man tjener under 8.333 kr./måned* (under 100.000 kr./år)
 - 300 kr. pr. halvår, hvis man tjener 8.333 - 16.666 kr./måned* (100.000-200.000 kr./år)
 - 595 kr. pr. halvår, hvis man tjener 16.666 - 25.000 kr./måned* (200.000-300.000 kr./år)
 - 730 kr. pr. halvår, hvis man tjener over 25.000 kr./måned* (over 300.000 kr./år)
- * Før skat.

Skriv til landskontoret@enhedslisten.dk, hvis du skal over på en ny kontingentsats.

Enhedslistens afdelingstræf:

Nyt landsdækkende forum for kontaktpersoner og bestyrelsesmedlemmer

11.-12. juni. Middelfart

I juni kan du tage hele eller dele af afdelingsbestyrelsen under armen og tage sammen på træf i Middelfart.

Uanset om du er ny eller garvet på posten som bestyrelsesmedlem i din afdeling, er her en fantastisk chance for at udbygge dit netværk og høre de bedste ideer fra andre afdelinger og få hjælp til at knuse problemer.

Træffet er et todages kursus med en overnatning. Deltagelse koster 400 kroner, som din afdeling dækker efter aftale. Der er rejserefusion.

Mere info og tilmelding: www.enhedslisten.dk/kurser16
Kontakt: Christine Lundgaard, christine@enhedslisten.dk

Månedens tegning

Illustration: Ina Graneberg

Tre ting, du kan gøre i juni

- **Topforhandlerne fra KL** skal presses maksimalt, så de modstår regeringens nedskæringer, når økonomiforhandlingerne finder sted 2.-7. juni. Velfærdsalliancen organiserer forskellige markeringer under forhandlingerne, som alle opfordres til at tage del i. Følg med på facebook.com/velfaerdsallianceDK.
- **Alle andre partier end Enhedslisten og Alternativet** vil trods flertallet i befolkningen og spendere en masse milliarder på nye kampfly. Vær med til at markere utilfredsheden med den beslutning - læs mere på enhedslisten.dk/kampfly.
- **Tilmeld dig og familien Enhedslistens sommerlejr.** I år bliver lejren holdt mellem Horsens og Juelsminde på Bråskovgård Efterskole. Læs mere på sommerlejr.nu.

Ny i Enhedslisten

»Jeg glæder mig til at blive aktiv i arbejdet for velfærd, solidaritet og grøn omstilling. Og til at deltage i debatter og få mere politisk viden.«

Kerim Türkel, 39 år, bor i Nordvest

PurePrint® by KLS - Produceret 100% bionedbrydeligt af KLS Grafisk Hus A/S

STØTTET AF
EUROPA
nævnet

EU-artikler er støttet af Europa-Nævnet.